FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 530 · CENA 75,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

POTVRDA PRIJATELJSTVA

D 1,90 €; CH 2,60 CHF; A 1,70 €; NL 2,00 €; B 2,00 €; BIH 1,80 KM; MK 45,00 DEN; CG 0,75 €; HR 10 KN; SLO 1,80 €

★DOK HOLIDEJ★

530

Frenk Larami

POTVRDA PRIJATELJSTVA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA
Dok Holidej
Broj 530

Direktor
Vladimir Novaković

Odgovorni urednik
Svetlana Šimunović

Naslov originala
Frank Laramy
CONFIRMED FRIENDSHIP

Recenzija i adaptacija
MAP

Štampa: 25. VII 2018.
Tržište: 03. VIII 2018.

CIP–Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

82–31 (5)

ISSN 0353–0000

COBISS. SR–ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)
Štampa: DOO MAGYAR SZÓ – Kft. OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd
Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Svetlana Šimunović
Naslov originala: Frank Laramy – CONFIRMED FRIENDSHIP
Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: MAP
Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Bližila se ponoć. Volt Grin je izvadio svoj pozlaćeni časovnik iz džepa i podigao poklopac. Nadmoćno se osmehnuo: bio je dan bliže glavnom dobitku i pomisao na to ispunila ga je zadovoljstvom. Imao je i drugih razloga da bude zadovoljan, jer mu je protekle godine sve išlo od ruke. Prihod od „poreza" priticali su redovno i bez zastoja, a njegov posed sve više se širio. Ako događaji budu tekli kao do sada, za kratko vreme će postati nekrunisani „kralj" oblasti Sonora.

Da, da, biće tako, zaključio je sa osećanjem trijumfa. Čak ni Apertonova tvrdoglavost to neće moći da spreči.

Ustao je iz udobne fotelje i iz radne sobe izašao u prostrano predvorje. Teške somotske zavese skrivale su prozore sprečavajući da se svetlost iz kuće probije napolje. Volt Grin je laganim korakom došao do ulaza i otvorio široka izrezbarena vrata izrađena od najboljeg drveta. Još jednom je osmotrio sve oko sebe i izašao na veliku, kamenom popločanu verandu. Noć je bila puna mesečine, tiha i mirna, kao stvorena za optimizam i planove o boljem životu. I taj nagoveštaj prisutne vere u uspeh bio mu je podstrek da još jednom pokuša ono što mu do sada nije uspelo. Možda će mu se sreća ovoga puta osmehnuti. Skinuvši svetiljku sa zida pošao je popločanom stazom ka zadnjem delu kuće.

Tek što je napravio nekoliko koraka, kratak, žućkastobeli blesak zaparao je noć, a onda je tišinu prolomio pucanj. Tane je zviznulo pored Voltove glave i udarilo u zid odbivši nekoliko krupnih komada maltera. Grin je ispustio svetiljku i bacio se na pod, a glasna vika propratila je nekoliko uzastopnih pucnjeva koji su usledili posle onog prvog. Dvojica stražara potrčali su ka žbunju nedaleko od kuće i posle nekih pola minuta vratili se nazad vukući po zemlji nekog čoveka. Došavši do Grina koji je u međuvremenu ustao, pustili su mlitave noge uhvaćenog napadača koji je ostao nepomično da leži. Čovek je otvorio oči i pomerio ruku, ali bio je na izdisaju.

– To je Pako, Hantovo kopile – dobacio je jedan od stražara i udario ranjenika nogom u rebra. Ovaj je muklo zastenjao, ali nije imao snage da se pomeri. Grin se sagnuo i grubo ga zgrabio za kosu.

– Hteo si da me ubiješ, pseto! To ti je naredio gazda Hant, zar ne?

Ranjenik je ćutao; samo je nekoliko puta zbunjeno trepnuo što je bio znak da je čuo pitanje.

– Govori, psino! – zaurlao je Grin i žestoko ga prodrmusao.

– Niko... me... nije poslao.... Došao sam sam... – prevalio je preko usana zarobljenik i mlaz krvi pokuljao mu je iz usta. – Neko mo... mora...da kazni t..tvoja zlodela...

Grin ga je grubo odgurnuo na kamenitu stazu i uspravio se. Uz svirep osmeh se mašio revolvera.

– Ti to, svakako, nećeš dočekati – procedio je kroz zube i zapeo obarač.

– Nema potrebe, gazda, on je već.... – zaustio je jedan od stražara, ali njegove reči je zaglušio prasak revolverskog hica.

Pošto se uverio da je čovek mrtav, Volt se okrenuo i odmerio čuvare.

– A vas dvojica – povikao je iskolačenih očiju – budite srećni što i vi ne ležite pored njega. Šta ste radili kada je uspeo da se privuče tako blizu?

Stražari su pokunjeno ćutali, ne toliko zbog osećaja lične krivice već zbog toga što su znali da je Grinu bilo opasno protivrečiti.

– Gde je Čak, do vraga?

– Odjahao je negde – promuca jedan od stražara.

– Nađite ga i neka odmah dođe kod mene! Ti mi donesi onu svetiljku!

Čovek ga je bez reči poslušao. Ipak, dajući mu lampu, on dobaci – Da pođem sa vama, gazda?

– Ne treba! – odbio je. – Samo nađite Čaka! – dodao je i rukom im pokazao da se udalje.

Glasno je uzdahnuo i laganim korakom otišao do podrumskih vrata. Sa naporom je skinuo veliku drvenu gredu koja ih je osiguravala. U stvari, bila je to neka vrsta kapije uglavljene u zid na samoj ivici kuće, na najosetljivijim mestima pojačane gvozdenim dodacima.

Posle nekoliko trenutaka jedno krilo se otvorilo uz nesnosnu škripu. Za momenat je zastao, jer ga je iznutra zapahnuo zadah truleži i memle, a kada je počeo da silazi niz stepenice, preko noge mu je pretrčao veliki pacov.

Opsovao je, ali je ipak nastavio da silazi. Što se više spuštao, svetlost je sve više podrhtavala i izvijala se. Zidovi su bili vlažni, a odnekud je strujao mlaz ledenog vazduha preteći da će svakog časa utrnuti plamen.

Bat Grinovih čizama neprijatno je odjekivao u podzemnoj tišini. Zastao je ispred zida na kome su se nalazila manja drvena vrata iza kojih su, potpuno jasno i ličeći na eho, odjekivali zvuci lanaca i čelika.

Uzdahnuo je i nervozno dotakao futrolu svog „lajtinga" pod miškom. Zatim je podigao svetiljku i skinuo metalnu rezu. Vrata su se uz škripu otvorila i on je ušao.

U uglu uzanog kamenog sobička sedeo je zgrčen neki čovek. Samo mali otvor pri vrhu zida propuštao je pramen svetlosti i vazduha. Kada je Grin sa lampom upao u prostoriju, čovek je podigao ruke da zakloni oči i još više skupio noge.

Volt Grin je neko vreme stajao bez reči i posmatrao ga.

Čovek je imao oko šezdesetak godina i bio u veoma lošem stanju. Imao je velike tamne kolutove ispod očiju i sasušenu kožu na obrazima. Proseda brada

sada je bila neuredna i prljava kao ï duga, neočešljana i zamršena kosa.

Odelo mu je bilo u dronjcima, a na levu nogu i levu ruku bili su mu namaknuti gvozdeni obruči sa lancima čiji su krajevi bili ukovani u zid. Pri najmanjem pokretu ovog nesrećnika lanci bi zazvečali što je u ovoj podrumskoj tišini bio zvuk koji je izazivao jezu, ali Voltu Grinu to nije smetalo.

Lagano je uzeo drvenu klupicu iz ugla i seo.

Starac u lancima najzad je sklonio ruku sa očiju. Još uvek je hrapavo disao, jedva dolazeći do daha.

– Jesi li se konačno opametio? – upita Grin podsmešljivo, zadovoljno posmatrajući prstenove na levoj ruci zatočenika.

Čovek se zakašljao, ali još uvek nije mogao da progovori. Ali, Volt Grin je imao vremena za čekanje. Pred njim je okovan ležao njegov prvi sused Bili Aperton, nestao pre dva meseca bez traga i glasa.

– Samo jedan potpis, stari – rugao mu se Grin.

– Pro...proklet da... si... – promuca čovek najzad.

– Ma hajde, ne ljuti se odmah! – iscerio se ovaj. – Imam novosti za tebe. Hoćeš li da čuješ?– dodao je, mirno izvadio cigaru, a onda je sa zadovoljstvom omirisao i odgrizao vrh. – Vidim da si voljan da slušaš – nastavio je ironično. – Dakle, na hiljadu načina sam pokušao da te nagovorim da mi prodaš komad tvoje zemlje, zar ne, stari? Ti si bio uporan i uvek tvrdoglavo odbijao. Moraš priznati da sam dugo bio fer. Doduše, pokrao sam ti malo stoke i zapalio kućicu za momke, ali moglo je da te snađe i nešto mnogo gore. I to sve zbog komada zemlje koji sam bio voljan da ti platim dvostruko više!

Grin zapali cigaru i otpuhnu dim.

– Ako te zanima, tvoji kauboji odmaglili su sa ranča odmah čim si nestao. Inače, sve ti je zaraslo u korov, stari. Prava pustoš koju ne bi mogao da dovedeš u red ni za godinu dana. Ljudi u Sonori se pitaju gde si mogao da nestaneš. Naravno, pitao sam se i ja, glasno, u salunu, da svi mogu da me čuju. Dakle, izvršio sam otmicu misleći da ću te za nekoliko dana naterati da potpišeš dokument o prodaji. Nisam ni mislio da si tako žilav...

– Ti... đubre!

– A vidiš, izdržao si dva meseca! Raduje me tvoja izdržljivost mada ne shvatam čemu to vodi, stari. Znaš li da si živ samo zahvaljujući svojoj tvrdoglavosti? Mučio sam te glađu, žeđu i sve si podneo! Samo da znaš da ti se divim. Ipak, tvojim mukama je došao kraj...

Aperton je žmirkao i gledao u Grina kao u smrt.

Ovaj podiže kažiprst.

– Da li si znao da se;posle određenog roka, kada se vlasnik napuštenog poseda niti njegov eventualni naslednik ne javi, taj posed prodaje na licitaciji onome ko najbolje plati. Novac ide u društvenu kasu ili tako nešto... Ja sam pomoću novca uspeo taj rok da skratim tako da će gradski odbor izlicitirati

tvoj ranč za četiri dana. Zar te to ne raduje?

Starac je ispustio čudan grleni krik i bacio se na Grina. Međutim, lanci su ga zaustavili u pokretu, pa je ostao čudno zgrčen u vazduhu.

Čovek pred njim se pakosno nasmejao i snažno ga udario nogom. Stari je pokušao da sačuva glavu i ječeći se sklupčao u ugao.

– Znam da bi me rado udavio, ali.... čemu? Mogu te i sada ubiti pošto će ranč za četiri dana biti moj, ali ostaviću te još malo živog, za svaki slučaj. I zapamti! Imaš na raspolaganju četiri dana života! – dobacio je, ustao i podigao lampu.

– Sada te ni deset potpisa ne bi izvadilo – dodao je. – Samo mrtav nećeš svedočiti.

– Ali... zašto? – promrmljao je Aperton.

– Glupi, tvrdoglavi idiote! – obrecnu se Grin na njega. – Tek sada pitaš zašto? E pa reći ću ti! Tvoj ranč pliva u zlatu!

Starčeva ramena prestadoše da se tresu. Polako je ispravio svoja mršava leđa i zagledao se u Grina kao da je bogati vlasnik trgovina i ergela pomerio pameću.

– U zlatu? Šta brbljaš, prokletniče?

Ovaj se glasno isceri.

– U zlatu, stari, u zlatu! Da li si primetio kako smo blizu tvog ranča kopali bunar za vodu? Tu sam naišao na početak zlatne žice. Ali samo početak! Počinjao je blizu granice, a nastavljao se na tvom posedu, ko zna koliko duboko i daleko! Zato sam požurio da otkupim tvoje imanje, a ti... Više si voleo svoju očevinu i nekakav ponos! Eto kuda te je to dovelo! Pod zemlju!

Apertonovo lice se izdužilo, a oči mu planule ubilačkim sjajem.

Volt Grin se trgao i uzvukao „kolt" ispod kaputa.

– Proklet... da si! – povikao je starac isprekidano. – Od vešala nećeš pobeći, ubico!

– Dosta, matori – odvrati ovaj odloživši oružje. – Ne želim da slušam tvoja naklapanja!

– Pa onda pucaj! Hajde, šta čekaš? Baš bih voleo da jednom učiniš dobro delo. Ja jedva čekam smrt i zato napred!

– Neću da pogazim reč! Dao sam ti četiri dana i tako će i biti. Dotle spavaj sa pacovima!

Stari se ponovo zakašlja.

– Vešala te čekaju, prokletniče! – promrmljao je kada se malo umirio. – To nisu prazne priče pošto... doći će čovek koji će te odvesti pravo tamo.... Sigurno je već na putu. Njega nećeš moći da uplašiš, potkupiš ili ubiješ, kako si to uradio sa mnogima. On će me osvetiti i kazniće sve koji su činili zlo. S tobom na čelu!

Volt Grin se nadmoćno smeškao.

– A ko je to, ako smem da znam? Ko je taj vitez u sjajnom oklopu čijom osvetom mi pretiš?

Stari je uzdahnio i poslednjom snagom odvratio: – Dok Holidej! Pre nego što si me na prevaru uhvatio pisao sam mu i pozvao ga da dođe. Ne znam da li

će stići da me spasi, ali... tebe će pronaći i kazniti... kad tad!

Volt Grin se trže. Oči su mu gorele svirepim gnevom, ali i nedoumicom. Očigledno da mu pominjanje Holidejevog imena nije prijalo.

– Glupost! – odbrusio je i ustao. Još jednom je mrko odmerio Apertona, a onda žurno izašao snažno lupivši vratima.

Kada je izašao na svež noćni vazduh, Čak Merik je po izrazu njegovog lica zaključio da mu se desilo još nešto nepovoljno, nezavisno od napada. No, ćutke je prišao i uzeo svetiljku iz Voltovih ruku.

Čak Merik je bio neka vrsta Grinovog povlašćenog telohranitelja. Bio je visok mišićav tridesetogodišnjak, ošišane kose i lica osutog pegama. Nosio je nisko pripasan „kolt" jednostavne izrade i bio odličan strelac, vešto se tukao pesnicama i izvanredno baratao nožem. Uz sve to bio je prilično oštrouman. Volt Grin ga je „kupio" za hiljadu dolara od Sema Longa, rančera, koji je sa krdom rasnih konja prolazio kroz Sonoru idući ka Altavilu. Volt ga je zapazio u salunskoj tuči i odmah mu ponudio posao. Video je koliko je ovaj kaubojski predradnik spretan i znao da mu baš takav čovek odgovara. Naravno, rančer Long je zatezao, ali pare koje mu je Volt ponudio odmah su rešile problem.

Sada ga je Volt pozvao da dođe kod njega u kabinet.

– Evo me, gazda – rekao je. – Bio sam...

– Nije važno gde si bio – prekinuo ga je Grin. – Pođi sa mnom.

Tek kada su zatvorili vrata, Volt uzdahnu. Bez daha je ispio čašu viskija i tek tada pogledao svog plaćenika.

– Pre svega, treba smesta kazniti Hanta. Uzmi desetak ljudi i slisti ga! Neka on bude primer kako prolaze oni koji se opiru Voltu Grinu! Ali... to nije najvažnije.

Zaćutao je na nekoliko sekundi i Merik upitno podiže obrve.

– O čemu se radi?

– O Doku Holideju. Izgleda da ga je ova lešina, Aperton, pozvao u pomoć. Ne znam koliko je to tačno i hoće li Holidej odgovoriti na njegovu poruku, ali taj tip je opasan i njegov dolazak treba sprečiti. Zapamti: Dok Holidej ne sme ući u Sonoru! Postaraj se da ga zaustaviš!

* * *

Kočija za Altavil preko Sonore imala je samo dva putnika: Doka Holideja i Entonija Litona. Kola su se kretala uobičajenom brzinom, kotrljajući se prilično neravnim putem. Mig, Holidejev ždrebac, ravnomerno je kaskao za kočijom privezan za prtljažni deo.

Liton je već punih sedamnaest godina bio trgovac u Sonori. Pošto mu je posao prilično dobro išao, često je putovao po nove porudžbine. Bio je veoma pričljiv i zato mogao da bude odličan sagovornik.

Džordžijanac je dremuckao u svom uglu. Kočija se ljuljala tamo – amo i

prosto mamila na san. Ali, Entoni Liton nije želeo da spava već da razgovara. Bio je mali, živahan čovek pedesetih godina, odeven u elegantno staromodno odelo. Imao je orlovski nos i tanke osne, dok su mu oči bile tople i prijatne.

– Mister – obratio se Holideju uz lagani naklon – ako nemate ništa protiv, voleo bih da malo popričamo.

– O čemu? – upita Dok skrivajući osmeh.

– Pa... o bilo čemu. Do Sonore ima još dosta, a kako sam obavešten, poslednji indijanski napad na poštansku kočiju u ovim krajevima bio je pre ravno četiri godine! Dakle, počećemo ovako: koliko ostajete u Sonori?

Holidej je razmišljao: da li da starom stavi do znanja da mu se ne razgovara ili da ga trpi tokom puta. Pošto mu je bio simpatičan, izabrao je ovo drugo.

– Prvo mi recite sledeće: da li ste dugo u Sonori? – uzvratio je pitanjem.

– Da li sam dugo? Sedamnaest godina, mister! Prilično dugo za jedno tako malo mesto, zar ne?

– Izgleda – složi se Dok. – Kakva je Sonora?

– Kao i svi ostali slični gradovi i naselja u ovim krajevima. Sa svim svojim dobrim i lošim stranama...

– Pričajte mi o lošim.

– Zaista? Ljudi obično ne vole da slušaju o tome. Šta vas interesuje: zakon, nasilje, piće?

– Nemam ništa određeno.

– Mogu da vam pričam o poslednjem „značajnijem" događaju koji je poseb-

no uzbudio duhove u gradu, o nestanku starog Bilija Apertona.

Holidej se trže.

– Rekoste Bili Aperton?

– Da. Poznajete li ga?

– Pa... onako. Površno...

– Odlično.

– Dakle, Bili Aperton je imao ranč koji se graničio sa najvećim posedom u Sonori, imanjem Volta Grina. Taj Grin je zanimljiva osoba. Bogat je, ima nekoliko radnji i uvek sumnjive tipove oko sebe. Prilično je aktivan u gradu, pomaže crkvu, siromašnu decu i razna gradska društva. Što se starog Bilija tiče, on je jednoga dana nestao kao da je u zemlju propao. Tražili smo ga po celoj pokrajini, ali uzalud. Ne znam da li grešim kad mislim da tu nisu čista posla...

Holidej se zamislio. Verovatno se radilo o istom Biliju Apertonu čije pismo je nosio u džepu, jer u Sonori sigurno nisu postojala dva postarija čoveka sa istim imenom. Taj Bili je bio prijatelj Holidejevog oca pre nego što je, za vreme rata, izgubio svoju plantažu i otišao na zapad. Dok ga se sećao kao kroz maglu: za njega je to bio čovek dobroćudnog lica i smirenih pokreta. Stari je sigurno znao da je on sin njegovog prijatelja i obratio mu se u nevolji. Pismo je u sebi sadržalo očajnički poziv za pomoć i Holidej je odlučio da se odazove. Zato je, dok ga je diližansa lagano nosila prema Sonori, pažljivo slušao starog Litona.

– Posle više od mesec dana, možda već blizu dva, Volt Grin se javio Gradskom

odboru sa predlogom da se Aperton proglasi nestalim, a njegovo imanje proda na licitaciji i to pre zakonskog roka. Bio je toliko uporan da su ljudi popustili i odredili dan: to znači da će se ranč prodati ako se Aperton ili neko od njegovih naslednika uskoro ne pojavi.

– Ima li naslednika?

– Zaista ne znam, mister. Stari je bio pomalo osobenjak. Grin mu je i ranije za to parče zemlje nudio lepu sumu, ali stalno ga je odbijao...

– Zašto je tom Grinu baš tako stalo do starčeve zemlje?

– Pa... verovatno je želeo da proširi imanje. Trava jeste odlična za njegove konje samo nije mi jasno zbog čega je kopao bunar baš na granici sa Apertonom? Bunar se valjda kopa negde u sredini.

Holidej se sada potpuno rasanio.

– Kakav bunar?

– Kopao je dubok bunar na samoj granici, a onda iznenada prestao. Sada izgleda napušten – odvratio je ljubazni Liton i pogledao u Doka. – Zar vas ovo moje naklapanje interesuje? Možda više volite da vam pričam kakve su namere gospođe Merilend prema udovcu...

– Neka, nema potrebe – osmehnu se Dok. – Nego... da li vi dobro poznajte tog Grina?

– Pa.... lično se ne trpimo, ali se podnosimo. Meni se ne sviđa. Valjda je to i sam osetio pa me izbegava. Zašto pitate?

– Onako. Često ga spominjete.

– Zaista? Vidite, nisam ni primetio... Ipak, taj nestanak Apertona je jako čudna stvar. Čovek ne može tek tako da nestane, zar ne? Pa nije ptica ili zec?

– Nije.

– A ipak ga nema. Nisu našli nikakav trag. Ni leš.

Entoni Liton je zaćutao, a Dok ga više nije ni podsticao na pričanje. Naravno, nisu ga interesovali gradski tračevi kojih je simpatični trgovac očigledno znao na pretek. Pred sobom je imao krupnu zagonetku: čovek koji je tražio njegovu pomoć više nije bio u Sonori, a možda više nije bio ni živ. Kakve je to posledice imalo po njega? Da li da nastavi put i proveri o čemu se radi ili se jednostavno vrati?

Ali Džordžijanac ne bi bio ono što jeste kada bi u nekom poduhvatu stao na pola puta. Kao i uvek, hteo je da utvrdi šta se tačno dešava i zato je odlučio da nastavi put.

Predveče je diližansa stigla do Fort Krosinga i u toj drumskoj postaji ostala da prenoći. Sutradan je trebalo da nastave do Sonore od koje ih je delio samo jedan dan vožnje. Ali sudbina je Doku Holideju namenila drugačiji put; drugačiji i opasniji nego što je mogao da zamisli.

* * *

Ajzak Rouz je tog sunčanog popodneva ujahao u Daglas Flet vodeći sa sobom divnog belca.

Sunce je krenulo svojom putanjom prema planinama. Vrućina nije popuštala i samo po izduženim senkama

moglo je da se zaključi kako je podne odavno prevalilo.

Daglas Flet se nalazio severno od Sonore i Karson Hila. Uostalom, Ajzak Rouz nije sam izabrao ovo mesto. Pretpostavljao je da ga gazda Volt Grin nije ovamo poslao bez razloga. Uostalom, Čak Merik je tako naredio, a njegovo je bilo da posluša i ništa više.

Ždrebac koga je vodio ni posle toliko pređenih milja nije želeo da se pomiri sa sudbinom. Povremeno bi trzao glavom ili udario kopitom o zemlju, ali to nije moglo da pokoleba Rouza. Izgubiti konja značilo bi izložiti se Grinovom gnevu što je bilo ravno smrtnoj presudi. Možda bi uspeo da pobegne i pređe granicu, ali sa takvim stvarima nije želeo da se šali. Više je voleo dolare nego granicu i neizvesnu budućnost, a Merik mu je obećao lepu svotu ako posao obavi kako valja.

Njegov zadatak bio je samo prvi deo plana.

Drugi deo je pripadao Šonu Porteru.

Sjahao je pred salunom „Vrata raja" privezavši oba konja za prečku ispred ulaza. Ždrebac je ponovo žestoko zatresao glavom i odmakao se od Rouzovog konja. Lupež se samo iskezio, a onda gurnuo pokretna vrata i ušao.

Salun je bio najobičnija jazbina na dva sprata. Gornji su zauzimale tri sobe za izdavanje, a dole se nalazila sala sa šankom, desetak stolova sa jednim separeom za kockanje.

Za šankom se nalazio krčmar, debeljko bez kose na čijem se licu ogledala dosada. Stajao je naslonjen na šank i posmatrao nekolicinu kauboja u uglu.

Ajzak Rouz je preleteo pogledom po prostoriji, a onda prišao šanku. Krčmar je bez pitanja skinuo sa police flašu sa viskijem.

Rouz ga je prostrelio pogledom.

– Nisam tražio viski! – dobacio je oštro.

Debeljko slegnu ramenima, nimalo uzbuđen.

– Ništa drugo ne točimo – kazao je promuklim glasom. Onda je podigao glavu i odmerio posetioca, visokog, snažnog čoveka tamne puti koji je podsećao na Meksikanca.

– Zašto piljiš u mene? – proderao se Rouz.

Kauboji u uglu su se utišali i pogledali prema šanku. Rouz ih je odmerio kratkim pogledom i spustio desnu ruku niz bedro. Ljudi su se ponovo okrenuli sebi i nastavili razgovor šapatom.

– Jesi li čuo za Volta Grina? – upita Rouz krčmara.

– Nisam – odvrati debeljko tiho.

– Šteta – odvrati lupež i snažno ga odalami šakom.

– Ali... zašto? – promuca čovek držeći se za bradu.

– Zato što služiš strance lošim viskijem koji sipaš u prljave čaše! Zaista loše mesto ovaj Daglas Flet!

Krčmar bespomoćno pogleda prema ulazu.

– Očekuješ nekog? – upita Rouz.

– Ne... ne – odvrati debeljko sa strahom u očima.

Lupež klimnu glavom.

– E vidiš – odvrati on cinično. – Ja očekujem nekoga. Doći će ovde da pita ko je doveo jednog konja. A taj čovek sam ja! Ali ne pokušavaj da me izdaš, debeli! Biću blizu tvog stomaka da u njega saspem malo olova u slučaju da te jezik ne posluša...

Iako nije ništa shvatio, krčmar je klimao glavom potvrđujući svaku Rouzovu reč.

– Sve si razumeo?

– Jesam, mister!

– Dakle, razumeli smo se! – povikao je i okrenuo se prema ostalima.– Ako neko pokuša da izađe odavde dobićé metak u rebra! To važi za sve!

Kauboji se zgledaše. Ono što je pridošlica rekao zvučalo je prilično luckasto, ali se po njemu videlo da misli ozbiljno. Zato niko nije komentarisao strančeve reči. Jer, čovek sa licem Meksikanca podsećao je na smrt.

* * *

Pao je mrak i nad Daglas Fletom zatreperile su prve zvezde.

U salunu je vladala tišina puna napetog iščekivanja. Gosti su razgovarali šapatom dok je debeli vlasnik „Vrata raja" stajao kao ispred zida za streljanje. Pod grlom je osetio divljanje sopstvenog srca. Dole, ispod šanka, Ajzak Rouz je sedeo za otkočenim „koltom".

Ulazna vrata su se pokrenula u isto vreme kada je na privezištu zanjištao belac. Tišina je dočekala stranca već na samom ulazu...

Krčmaru za šankom su klecnula kolena. Na taj trzaj Rouz je uzvratio pritiskom cevi u njegov stomak. Uplašeni debeljko je osetio kako ga obliva hladan znoj. Hteo je da dohvati čašu, ali ju je samo gurnuo i ona je tupo zveknula o šank. U mukloj tišini koja je vladala u salunu taj zvuk se činio kao prasak revolvera.

Vrata iza stranca su se lagano zanjihala i posle nekoliko trenutaka bešumno sklopila.

Sve oči bile su uprte u njega.

Bio je obučen u tamno, lepo skrojeno odelo. Peševi kaputa padali su preko nisko pripasanih „koltova" čije su drške ukrašene slonovačom jasno govorile da ga ne nosi samo radi izgleda. Za stranca se moglo reći da je interesantan čovek uzanog lica i tamne, bujne kose koja je uokvirivala jagodične kosti, pravilnog nosa i punih, energičnih usana. Bilo je to neobično lice ispod „kalifornija" šešira sa širokim obodom, lice hladno, aristokratsko, lice kakvo se ne sreće pod vrelim kalifornijskim suncem. Kao sneg bela košulja belasala se između revera, a dva ledenoplava oka kao da su u sebi skupila svu hladnoću ledenog vetra koji se spustio sa Sijera Nevade.

Bio je to čovek iz Džordžije, legendarni Dok Holidej.

Kao hipnotisani, ljudi su pratili gipke korake vitkog došljaka koji je prilazio šanku. Sloj prašine na njegovim čizmama sa kratkim sarama otkrivao je da je dojahao iz daleka.

Debeli krčmar oseti hladnu jezu niz kičmu.Odmah je shvatio da je ovaj gost čovek koga očekuje lupež ispod šanka. Zar će pucati iz zasede?

Holidej se naslonio na šank i dobro osmotrio ogledalo iznad krčmareve glave. Interesantno, pomislio je, sva lica su bila okrenuta ka njemu.

– Že... želite? – upitao je krčmar, jedva se usuđujući da prekine tišinu.

– Brendi – odvratio je Džordžijanac.

Debeljko je pokrenuo samo ruku. Sve ostalo u njemu bilo je kao prikovano za pod. Holidej je to primetio, ali nije rekao ništa. Čovek za šankom je bacao očajničke poglede na sve strane, ali pomoći niotkuda. U stvari, i sam je znao da niko u salunu ne bi mrdnuo ako bi mu ovaj lupež pored njega sasuo u telo malo olova.

– Ovde baš i nije bučno – primeti Dok nehajno.

– Ne... nije... – promucao je krčmar.

– Da neko nije umro?

– Nije...

– Učinilo mi se – dobaci Holidej polako ispijajući piće.

Sekundi su bili kao sati, a napetost u vazduhu sve veća. Međutim, izgledalo je da to primećuju svi osim došljaka u crnom. On se mirno nagnuo prema krčmaru, spreman da ćaska.

– Da li je neki stranac popodne stigao u Daglas Flet? – upitao je.

– Stranac? – promucao je krčmar kolutajući očima. – Ne znam... ovde nije... zaista...

Džordžijanac je gledao pred sebe.

– U Fort Krosingu mi je neko ukrao konja – kazao je tiho. – Radi se o belom ždrepcu sa sivim pečatima. Sada sam ga video pred salunom. Vezan je za gredu sa još jednim konjem. Ne znate ništa o tome?

Debeljko se ugrize za usnu.

– Ne znam ništa, mister... Ja... samo gledam svoj posao.

– Izgleda da niko ništa ne zna?

– Niko, kunem se! – brzo je potvrdio krčmar, moleći se u sebi da stranac ode što pre.

– Ali ždrebac je tamo – nastavio je Holidej. – Nije mogao sam da dođe. Neko ga je vukao, sva gubica mu je oguljena... Zar u gradu više nema stranaca?

– Nema, mister. Vi ste jedini!

– Kako znate?

– Pa... niko nije svraćao u „Vrata raja"!

– A čiji je konj ispred saluna?

Krčmar je očajnički mahao glavom.

– Ne znam... Ništa ne znam... Konji me ne interesuju...

– Ni mene – odvratio je Dok. – Ali me interesuju konjokradice. Možda ovako nešto interesuje i vašeg šerifa?

– Možda. Zašto ne odete do njega? Mogli bi da ga zateknete u kancelariji...

Džordžijanac ga preseče pogledom.

– Izgleda da vam je mnogo stalo da se što pre izgubim odavde? – promrmljao je. Da li vas je neko zakucao za bar? – dodao je iznenada.

– Ne – zatreptao je debeljko sledivši se.

Holidej ispruži ruku i pokaza prema flaši sa pićem.

– Sipajte mi još jedan brendi.

Krčmar je poslušao.

Opet su minuti otegnuto prevaljivali svoj put. Veliki zidni sat kao da je stao i potpuno zamro.

– Imate li slobodnu sobu? – upita Dok iznenada.

– Sobu? – ponovio je krčmar kao da ga ne razume. – Hoćete da... ostanete ovde?

– Zašto ne bih?

– Mislio sam... Ima raznih problema.

– Baš bih voleo da čujem šta je to?

– Ovaj... ništa. Mislim... soba... Suviše je skromna i... nije za vas.

– Ne smeta.

– Prljava je. Sva je u neredu...

– Sigurno je bolja nego trava i sedlo pod glavom. Dajte mi ključ.

– Ključ? Ne znam gde mi je ključ. Ja...

Holidej slegnu ramenima.

– Naći ću je već i bez ključa – kazao je.

– Tri dolara unapred! – skoro je povikao krčmar. Bila je to cena zbog koje bi neko drugi potegao oružje i kaznio ga za drskost. U stvari, preplašeni čovek je na taj način hteo da odvrati stranca od namere da prespava kod njega.

Holidej je zastao na pola puta.

Skoro neprimetno je zabacio peš kaputa i drška „kolta" ukrašenog slonovačom blesnula je u krčmarevim očima poput eksplozije.

– Šta ste rekli? – zapitao je Dok.

– Ništa – zabrzao je debeljko. – Samo sam vas obavestio da je soba dolar za noć i da...

– Učinilo mi se da ste rekli tri?

– Zaista? Možda mi je izletelo...

Džordžijanac se okrenuo i, praćen pogledima prisutnih, lagano krenuo uz stepenice.

Ajzak Rouz bi možda pokušao da puca, ali se u trenu setio Grinovih reči. „Ne pokušavaj ništa dok si sa njim u istoj prostoriji. Nemaš nikakve šanse, jer je tip najbrži na Zapadu!"

Zato nije preduzeo ništa.

Za to vreme Holidej je ušao u sobu i zatvorio vrata za sobom. Tek tada su se ljudi dole u salunu malo pokrenuli. Rouz je psujući izmilio iz skrovišta, ljut što sve ne ide po planu.

Ili je Šon Porter pobegao ili još nije stigao. Ovo je bila prilika za njega: Holidej je bio sam za šankom i ćaskao sa krčmarom, a Portera nigde...

Lupež pljesnu krčmara po leđima.

– Bilo je gusto, debeljko, zar ne? Ali, bio si dobar... – dodao je i jedva čujno uzdahnuo. Njegov posao je bio gotov. Doveo je konja u Daglas Flet i mogao je da se vrati.

I bilo bi bolje da je to učinio. No, on je bio žedan, pa je zatražio viski.

– I pazi na čašu! – dodao je iscerivši se. – Oprao si je?

– Je... jesam... Dva puta!

– U redu – odvrati lupež. – I spremi mi jednu flašu, debeli! Dug je put do Sonore!

– Svakako. To košta...

Rouz iznenada izvuče „kolt" i uperi ga u debeljka.

– To će te koštati života, smrdljivi peraču čaša! – zaurlao je.– Ajzak Rouz nikada nije platio piće niti ima razloga da to sada učini! Da li ti je to jasno?

– Da... ja...jasno mi je.

– Onda umukni i spremi flašu.

Nešto kasnije lupež je stavio flašu pod mišku i uputio se prema vratima.

Niko nije primetio vitku priliku na vrhu stepeništa.

U stvari, videli su ga tek kada je povikao: – Stani!

Nepoznati metalni glas ukopao je Rouza u mestu.

Znao je o kome se radi i kratko uzdahnu.

Bilo bi mnogo bolje da nisam potražio viski, pomislio je.

* * *

Psujući sebi u bradu, on se lagano okrete.

– Meni si nešto rekao? – drsko je upitao. Flašu je spustio na sto ne skidajući pogled sa Doka.

– Tebe, amigo – dobaci Dok kratko.

– Da li ono napolju tvoj konj?

– Ne znam o čemu pričaš, kicošu! – odbrusi Rouz kome je viski „ulio" dodatnu hrabrost.

Dok krenu niz stepenice.

– Čuo sam da se u ovom kraju konjokradice vešaju bez suđenja – dobacio je.

– A šta se to mene tiče?

– Ticaće te se kada izađeš pred sudiju i kada ljudi budu svedočili šta su videli.

– Ništa oni neće reći, stranče!

– Siguran si u to? Pa zašto si onda sedeo ispod šanka kao izgladneli pacov?

Neko u blizini se nasmejao i Ajzak Rouz je pocrveneo sve do ušiju. Bio je to poen za Holideja na koji nije računao. Uvređen i ljut, munjevito je spustio ruku prema svom revolveru i izvukao ga do pola.

Ali samo dotle.

U Dokovim rukama zagrmeo je „kolt" sa niklovanom cevi.

Ajzak Rouz je urliknuo. Oružje mu je izletelo iz šake, a ruka utrnula od udara i bola. Bio je to prokleto brz i precizan hitac, najbolji hitac koji su ikada videli ljudi u Daglas Fletu.

Holidej odmeri lupeža od glave do pete.

– Sada počni da pričaš – dobacio je stavljajući „kolt" u futrolu.– Zašto si mi ukrao konja i dovukao ga čak ovamo?

Rouz je tvrdoglavo odmahivao glavom i lagano se povlačio prema vratima.

– Nećeš da govoriš?

– Ne znam o čemu pričaš.

Dok je ponovo ispružio ruku i „kolt" mu je poleteo, kao ponet čarolijom. Zrno je prozujalo prostorijom poput otrovnog insekta i odvalilo potpeticu sa Rouzove čizme.

– Sledeći ide malo više – opomenuo ga je Holidej metalnim glasom. Dakle, hoćeš li govoriti?

– Ja... ja ništa ne znam – promrmlja lupež.

– Dobro – konstatova Dok hladno. – Onda ćemo ponoviti pucanje.

Ajzak Rouz više nije bio tako siguran u sebe.

– Čekaj! – povikao je videvši da je vrag odneo šalu. – Ja sam samo izvršio naređenje. Samo to...

– Čije naređenje?

– Rečeno mi je da konja dovedem ovamo. Samo to i ništa više.

– Ko ti je rekao?

– Ne mogu da kažem.

Dok pođe prema njemu.

Lupež zadrhta. Tako uspravan, u dugom tamnom kaputu, ličio mu je na sablast.

– Ko te je poslao? – trgao se čuvši Džordžijančev ledeni glas.

– Reći ću, čekajte. To je...

Ajzak Rouz nije dovršio rečenicu.

Sa vrata, iz tame, grmnula je dvocevka, plamen je blesnuo kao užarena lopta ostavljajući za sobom samo eho pucnja.

Rouz se zaneo sa zaprepašćenjem u očima. Bio je pogođen u leđa i krv mu je pokuljala na usta još dok je tako, kao o vazduh obešen, zapanjeno zastao umirući tu, na sredini saluna.

Onda je pao, a Dok je kao mačka odskočio ustranu.

Ostali gosti potražili su zaklon pod stolovima, a krčmar je nestao iza šanka. Dvocevka sa ulaza zagrmela je još jednom, a iverje sa stepenišnog stuba pored koga je do maločas stajao Holidej, poletelo je na sve strane.

Dok je opalio nekoliko hitaca prema ulazu.

Posle toga nastupila je tišina.

Niko se nije pokrenuo sve dok se barutni dim nije rasplinuo iznad tela konjokradice iz Sonore.

Holidej se oprezno podigao i oslušnuo: neko je u žustrom galopu napuštao grad. Kratko je uzdahnuo, a zatim pažljivo napunio svoj „linkoln", nekoliko puta ga obrnuo oko kažiprsta i smestio u futrolu.

Onda je prišao Rouzu i jednim pogledom zaključio da mu više nema spasa. Ipak se nagnuo nad njim: umirući čovek pokretao je usne kao da je poslednjim dahom hteo još nešto da mu saopšti. Zato se još više sagnuo kako bi ga čuo.

– So..nora... – izustio je šapatom da bi mu već trenutak kasnije glava klonula na stranu. Bio je mrtav.

Dok se zamislio. Neko, dakle, nije želeo da on stigne u Sonoru. Neko je potplatio Rouza da ga odmami u Daglas Flet i tu ga ustreli. Daleko pre cilja. Samo, ovaj put je stradao izvršilac. Bio je ubijen u trenutku kada je hteo da oda ime svog naredbodavca. Saučesnik mu je pobegao i sada je, na neki način, bio ponovo na početku.

S tim mislima Holidej se podiže i pred sobom ugleda dežmekastog čoveka sa zvezdom na reveru. Čovek je bacio pogled na njegove koltove i namrštio se.

– Da li ste vi ustrelili ovog čoveka? – upitao je.

Dok se gorko osmehnu.

– Šerife, zar ja nosim dvocevku o pojasu? – upitao je.

– Ali ste stranac! – kočoperio se čuvar zakona. – Pucali ste, zar ne?

– Jeste – javio se krčmar. – U čizmu i u šešir.

– Kako to?

– To je duga priča, šerife – odvrati Džordžijanac mirno. – U svakom slučaju, popio bih jedan brendi dok vam ostali ispričaju...

Ljudi su zagalamili i okupili se oko dežmekastog čoveka sa značkom. Holidej se naslonio na bar i zatražio piće. Odmeravajući ga sa divljenjem, krčmar ga je hitro uslužio.

– Mister, morate razumeti ono od malopre – počeo je pokajnički. – Bandit je stajao dole i držao otkočen „kolt". Ja... stvarno nisam smeo da vas opomenem...

– Potpuno vas razumem – odvratio je Dok odsutno. Njegove misli bile su u Sonori. Kome je smetao njegov dolazak u taj gradić?

– Bio je vrlo opasan, taj Rouz – govorio je krčmar šerifu.– Niko nije smeo da mu se suprotstavi. Siguran sam da bi ubio i za najmanju sitnicu. Pravi ubica.

Holidej se zainteresova i podiže pogled.

– Kako rekoste da se zove?

– Rouz. Ajzak Rouz. Čuo sam to jasno kada je planuo pošto sam tražio da plati viski. Mislim da je bio član bande nekog Feldmana koji operiše u ovoj oblasti.

– Dobro je što ste mi rekli šta znate. I to je neki trag...

Baš kada je krčmar hteo još nešto da kaže prišao im je šerif i sumnjičavo odmerio Doka. Tek sada je pažljivije zagledao njegovo odelo i oružje i... ono što je video nije mu se dopalo.

– Dakle, priznali ste da ubistvo ima veze sa vama, stranče.

– U vezi sa mojim konjem, šerife – ispravio ga Holidej. – Pratio sam ga od Fort Krosinga i našao ga pred ovim salunom.

– Tako?

Holidej uze piće i odbi dim. Bilo mu je dosta nepotrebnih pitanja i objašnjavanja. Želeo je da se odmori i dobro razmisli o svemu. Ali, nije bilo lako otresti se ovog dosadnog šerifa.

Zato je lagano izvadio svoj zlatni džepni sat i podigao poklopac.

– Zar ne mislite da je vreme za kafu i krevet, šerife?

Ovaj zatrepta, ne shvatajući šta je čudni stranac hteo da kaže.

– O čemu.... vi to? Ovde ja postavljam pitanja!

– Zaista? Onda uzjašite i stignite ubicu sa dvocevkom, pa ga ispitajte do mile volje!

Iako na mukama, zbunjeni čuvar zakona želeo je da pokaže tom elegantnom kicošu. Zato je odlučio da ga uhapsi i zadrži u zatvoru makar do jutra. Međutim, samo što je dotakao dršku oružja, ugledao je tamni otvor niklovane cevi u rukama tog prokletog stranca hladnih, plavih očiju.

– Ali... ja sam ovde šerif! – rekao je ustuknuvši.

– Niste vi ništa! – odbrusio mu je Holidej. – Umesto da jurite ubicu vi pokušavate da preko mene operete ruke i prikrijete svoju nesposobnost! I još nešto: ne volim da neko poteže oružje ako nema nameru da puca.

U salunu je zavadala tišina. Šerif je izgledao nemoćan pred ovim opasnim strancem u čiju su se sposobnost uverili svi prisutni. No, čovek sa zvezdom to je shvatio tek sada. Zato je, ne razmišljajući više od svom ugledu, nervozno upitao:

– Ko ste vi?

Džordžijanac vešto vrati svoj kolt u futrolu.

– Ako vam je toliko stalo, zovem se Džon Holidej. Neki me zovu i Dok Holidej.

Šerif iz Daglas Fleta ustuknuo je jedan korak.

– Dok Holidej?

Uzdah zaprepašćenja proneo se salunom kao talas.

Holidej se osmehnu sa gorčinom. Zar i ovde, upitao se. Zar je i ovde doprla njegova neželjena slava? Ovde, čak u sunčanu Kaliforniju?

Arizona, Kanzas, Nevada, Oregon, Vajoming, Novi Meksiko, Teksas... Svuda je krstario u potrazi za svojom nedostižnom zvezdom. Po salunima je ostavljao svoj trag kockara i revolveraša i za njim su kolale neverovatne priče koje su prerastale u legendu.

Mislio je da toga ovde neće biti.Verovao je da negde postoji mesto ili kraj u koji nije doprla njegova „slava" najboljeg strelca Zapada i kralja među kockarima.

Ali, izgleda da se varao.

To je potvrdio šerifov uzvik i komešanje ljudi u salunu.

Vesti svuda stižu. Naročito one loše.

– Dok Holidej... – mrmljao je šerif iz Daglas Fleta. – Zar niste u Koloradu? Zašto ste dojahali baš ovamo? Nebesa!

Kockar je okrenuo leđa šerifu i vratio se svom brendiju.

– Bilo bi najbolje da odete odavde što pre...– mrmljao je čuvar zakona. On je slušao priče o čuvenom revolverašu i znao je da se tamo gde on dolazi, gomilaju razbojnici i ubice svih vrsta.

Dok mu nije odgovorio. U životu se dosta naslušao ovakvih priča i sličnih reči. Uostalom, niko mu nikada nije poželeo dobrodošlicu. Tamo gde je dolazio da potraži mir – nailazio je na gužvu, sumnje i podozrivost. Smetao je i lupežima i čuvarima zakona: i jedni i drugi zazirali su od njega čim bi se pojavio. Pri pominjanju imena „Dok Holidej" zadrhtali bi i oni sa čistom i oni sa sumnjivom prošlošću.

– Koliko ostajete u Daglas Fletu?– zapitao je šerif.

– Gledaću da što pre pobegnem odavde – odgovorio je Holidej.

– I ja bih vam to savetovao.

– Znači, i vi osećate da ovde nešto smrdi? – dobaci Džordžijanac podrugljivo.

Šerif je progutao ovu upadicu praveći se da je nije razumeo.

– Iznesite ovog napolje – naredio je nekolicini kauboja u salunu.

Ljudi ga bez reči poslušaše.

Dok je ćutke izašao i odvezao svog vernog Miga. Ždrebac je zadovoljno zarzao i prislonio mu njušku na rame.

Noć je bila topla i puna zvezda.

* * *

Šon Porter je u Karson Hilu promenio konja. Opasno je žurio, što dalje od Daglas Fleta. Gurnuo je dvocevku u futrolu na sedlu, pritegao opasač i mamuznuo konja.

Put pred njim bio je posut mesečinom kao finom, srebrnastom prašinom.

Porter je bio suvonjav, visok momak tridesetih godina, lepuškastog, preplanulog lica i krupnih, zelenkastih očiju. Mada je bio prilično glup, salonske devojke između Altavila i Endžels Kempa naprosto su ludovale za njim.

Inače, važio je za dobrog strelca i bio jedan od najbližih i najpouzdanijih čuvara Volta Grina u Sonori. Sada je jahao nazad sa zebnjom u srcu. Šta će kazati Volt? Da li je dobro učinio to što je smatrao da je neophodno da učini?

Grabio je sve brže i osvrtao se sve ređe. Iako je smatrao da je siguran, u pojedinim trenucima mu se učinilo da iza sebe čuje topot nekog konja.

Međutim, nije bio u pravu.

Noć iza njega bila je gluva.

* * *

U samu ponoć Čak Merik se sa momcima vratio na ranč.

Volt Grin je izbrojao tri konja bez jahača i zaključio da je bitka bila žestoka, ali u svakom slučaju uspešna. Jer, znao je da se njegov glavni pomoćnik ne bi vraćao neobavljena posla.

Merik je skinuo šešir i rukom obrisao oznojano čelo. Znoj na zadihanim i umornim konjima svetlucao je na mesečini poput sitnih bisera.

– Čak! – povikao je Grin baš u trenutku kada su se vrata otvorila i na njima se pojavio Merik, plavokosi dugonja u iznošenoj košulji i usko pripijenim pantalonama. Ušavši unutra, pokazao je palcem preko ramena.

– Trojica su ostala – saopštio je kratko.

Grin klimnu glavom.

– Nadam se da su mrtvi – rekao je.

– Samo mrtva usta ne govore.

Merik nije reagovao na ovu primedbu. Stresao je prašinu sa sebe i pogledao u gazdu.

– Potera? – upita Volt kratko.

Merik odmahnu glavom.

– Ništa... Ne znaju gde im je glava. Zapalili smo kuću...

– A Hant?

– Otišao na onaj svet. Taj nam više neće praviti smetnje.

– U redu. Da li je neko preživeo?

– Ne znam – priznao je Čak. – Nailazili smo samo na mrtve. Ako je neko i prošao kroz onaj plamen, nije stigao daleko.

Grin se zamisli. Nalio je sebi još jedan viski, a Čaku dao znak da se sam posluži.

– A šta si učinio u vezi onog drugog?

– Mislite na Holideja? Poslao sam Šona Portera i Rouza. Njih dvojica su dovoljni.

Njegov gazda je ponovo zaćutao. Posle nekoliko trenutaka podigao je glavu i pogledao Merika u oči.

– Znaš, imam osećaj da će Šon zabrljati stvar.

– Pa on je izuzetan strelac!

– To znam, ali dobar strelac ne sme da bude tako glup kao on! Mogu da se kladim da nešto nije u redu! Sada verovatno juri ovamo da pita šta da preduzme...

Merik je ćutao.

– Šta je, ne slažeš se sa mnom? – upita Grin.

– Zašto ne bih? – slegnu Čak rameni-ma. – Ipak bih sačekao da sam dođe...

– Ako uopšte dođe.

Za razliku od Merika, Grin je bio niži, snažno građen i izrazito širokih rame-na. Čelo mu je bilo izbrazdano borama, kosa gusta i proseda, a oči boje keste-na. Nosio je odela modernog kroja, a revolver tipa „lajting" držao je u spe-cijalnoj futroli pod pazuhom. Uopšte, bio je veoma elegantan i davao dosta na sebe: uvek je nosio čiste, svetle ko-šulje sa somotskim kravatama i pru-gaste prsluke. Brijao se svakog juta i, pošto nije voleo šešire, mazao kosu nekom vrstom mirišljave pomade kako bi imao „stabilnu" frizuru. Nosio je la-kovane čizme sa kratkim sarama, a na svakom prstu leve ruke imao je po je-dan skupoceni prsten.

Polagao je veliku pažnju na spoljašnji izgled želeći da pred sobom kao i pred svima ostalima, jednostavno izbriše svoje pravo poreklo.

Sadašnji bogataš bio je, u stvari, vanbračni sin Meri Grin, sudopere iz saluna u Las Animasu. Odrastao je kod neke tetke u u Nevadi, a čim je napunio dvanaest godina krenuo je za arnjevima nekog karavana i tako se otisnuo u otisnuo u novi, bolji svet. Međutim, stigao je samo do Kaleksika, malog mesta u Kaliforniji gde je počeo kao potrčko u nekom salunu. Kasnije je radio sve poslove, od kopanja zlata do čuvara reda u salonima za kockanje u Sakramentu. U Pasadeni je zapao u neprilike, ali je u poslednjem trenutku uspeo da pobegne od ruke zakona: pre-šao je Kolorado pustinju idući prema Arizoni i tu mu se izgubio svaki trag. Čitavih dvanaest godina.

Jednog dana je iskrsao u Sonori i kupio veliki komad zemlje nadomak gradića. Uzgajao je konje, razvijao tr-govinu i sticao popularnost velikim zajmovima bez kamate. Imao je kuću u meksičkom stilu, raskošnu zgradu sličnu bogatim hacijendama koje su se pružale južno od Sonore prema Mek-siku. Bile su to građevine sa crvenim crepovima, belo okrečenim zidovima, sa cvećem i zelenilom u uređenim dvo-rištima.

Kada je učvrstio svoj položaj i ugled, počeo je da okuplja oko sebe oprobane revolveraše. Držao ih je podalje od gra-da i dobrom platom obavezao na slepu poslušnost.

Čak Merik je još uvek stajao pored vrata.

– Idi! – dobacio mu je kratko.

Plavokosi dugonja je stavio šešir na glavu i tiho se išunjao iz sobe.

– Samo još četiri dana... – promr-mljao je Volt Grin i skupio šake u pe-snice, stisnuvši ih tako snažno da su mu zglobovi pobeleli.

* * *

Šon Porter je stigao u zoru.

Konj pod njim je posrtao, a i sam je bio potpuno iscrpljen. Kao vetar prošao je kroz kapiju i ujahao u veliko dvorište ograđeno visokim debelim zidom.

Čak Merik je sišao niz vijugavo stepe-nište netremice posmatrajući došljaka.

Odmah je zaključio da je Grin sinoć bio u pravu: Porter je sigurno zabrljao...

No, nije bilo njegovo da istražuje. Sačekao je da mu se Porter približi i kratko dobacio:

– Volt je rekao da mu se javiš čim dođeš – saopštio je.

– Ne pitaš me ništa? – dobaci Porter brišući znoj sa čela.

Merik se osmehnu.

– To ostavljam Voltu.

Konjaniku nije bilo do smeha. Lagano je sjahao i tiho gunđajući krenuo prema kući.

Volt Grin ga je dočekao ćuteći. Sedeo je u velikoj stolici sa izrezbarenim naslonom i zurio u njegovo oznojano lice.

– Pa? – progunđao je nestrpljivo.

Porter se nakašlja.

– Nisam uspeo – prozborio je otegnuto. – Sve je ispalo drugačije.

– Kako?

On baci čežnjiv pogled prema slobodnoj stolici, ali ga gazda nije pozvao da sedne.

– Sve je teklo po planu – kazao je – dok Rouz nije počeo da brblja...

Grin izvi obrve.

– O čemu?

– Pa... Holidej ga je iznenadio, a zatim ga razoružao i zapretio da će ga ubiti ako mu ne kaže po čijem nalogu mu je ukrao konja.

Volt Grin se pridignu iza stola.

– Šta to govoriš? Zar je rekao? A gde si ti bio?

– Ja? Stajao sam na ulazu, ali Rouz mi je zaklanjao cilj svojim kretanjem. Šta sam mogao? Onda je počeo da govori i taman kada se spremao da kaže vaše ime...

– I? Šta je onda bilo? – prekide ga Grin nestrpljivo.

– Lično sam pucao u njega!

– U koga, dovraga?

– U Rouza! Mislio sam kako moram sprečiti da vas oda! Ubio sam ga na mestu...

Volt Grin se vidljivo primirio.

– Opalio sam i u Holideja – nastavio je Porter – ali sam ga promašio. On je uzvratio i skoro me je očešao. Onda sam pobegao...

Rančer huknu.

– Možda si budala, Šone – izustio je polako – ali si ipak dobro učinio što si ućutkao Rouza.

Porterovo lice se ozari, ali ne zadugo. Odmah zatim, Grin se naroguši.

– To ne znači da nećeš natrag, druškane! Dakle, moraš krenuti i ispraviti svoju grešku! Ovaj put bez promašaja! Pozovi mi Merika!

Porter klimnu glavom i izlete napolje.

– Prokletstvo! – zarežao je Grin udarivši pesnicom o sto.– Taj đavolji kockar nikako ne sme da kroči ovamo! Bar ne za ovih nekoliko dana!

Nekoliko minuta kasnije u sobu je ušao Merik sa još dvojicom. Bili su to revolveraši i desperadosi kao i on; Terens Mil i Džimi Hedvej. Šon Porter je ušao poslednji.

Volt Grin ih redom odmeri.

Terens Mil je nekada bio šerif u Koloradu, ali je izgubio značku kada se otkrilo da sarađuje sa jednom ozloglašenom bandom. Neko vreme je lunjao

radeći sve i svašta sve dok nije naleteo na Čaka Merika koji je imao odrešene ruke da zaposli „dobre" momke. Nekada lepuškast, sada je imao rošavo lice koje je upropastila neka kožna bolest. Bio je ćutljiv i pouzdan, uvek pognut u sedlu, sa cigaretom među usnama.

Džimi Hedvej bio je ljudina neverovatne snage, veoma upadljiv zbog crvene kose i riđe brade. Naizgled dobroćudan i nespretan, bio je prepreden i opak, ali i veoma vešt kada je trebalo upotrebiti „koltove" ili pušku.

Sada su sva četvorica mirno stajali pred Grinom.

– Možda ste čuli da Šon nije uspeo? – bilo je prvo što im je gazda rekao.

Kratko su klimnuli glavama dok je Porter pocrveneo.

– Taj tip, mislim na Holideja, pošao je ovamo na poziv nekog čoveka i ja sam pokušao da ga sprečim. Ali, on nije glup. Osetiće da ovde, u Sonori, nekom smeta i to će ga još više zainteresovati. Zato sam vas i pozvao: on ovde ne sme stići živ!

– Šta treba da radim? – zapitao je Merik.

– Ubićete ga – mirno je odgovorio Volt. – I to tako što ćete ga čekati u zasedama duž puta prema Sonori. Ako jedan ne uspe, biće tu drugi da ga ispravi. Samo, ko ne uspe i ostane živ... bolje da ne dolazi ovamo. Ja ću ga potražiti i lično ustreliti.

Lupeži se međusobno pogledaše, ali niko nije progovorio ni reč.

Posle kratke tišine Čak Merik se nakašlja i reče.

– Čuo sam da Holidej dobro puca i još bolje barata kartama. Ipak mislim da mu ne treba poklanjati toliko pažnje da bi...

– Misliš? – nasmejao mu se Grin u lice.– Ja ti tvrdim da je on najopasnija zmija otrovnica na Zapadu! Što je najgore, zabada svoj nos svuda gde oseti da nešto smrdi. Bio sam u Tusonu, u Arizoni, kada je pohvatao i takve ribe kao što su Hal Tarner i Danki Klejton. I da vam bude jasno: taj se ne može potkupiti! Kada oseti neki trag, gori je od planinskog vuka...

– Zašto bi posumnjao u nas?

– Imao bi zašto, ako bi došao i počeo da čeprka. Nestanak Bilija Apertona uzbudio je grad u prvo vreme, a onda je stvar polako legla. Zato ne želim da dođe neki stanac i podgreje celu stvar i to baš sada, kada je ostalo samo četiri dana do isteka roka...

Uzdahnuo je i još jednom odmerio revolveraše.

– Dakle, ovako ćemo – nastavio je mirno. – Šon Porter će se još danas vratiti i ostati u Karson Hilu, Terens Mil će čekati u Endžels Kempu, dok će Hedvej biti u Tatltaunu... To je put kojim Holidej mora proći da bi stigao u Sonoru...

– Neće stići – obećao je Porter u ime svih.

– Videćemo – odvratio je Grin oprezno. – Mnogi su tvrdili slično, a bili su uzbačeni iz čizama kada su se našli sa njim oči u oči. Zato... oprez!

Hedvej se nasmejao.

– Taj kao da ima oči na leđima, gazda!

I Grin ga je ozbiljno odmerio.

* * *

Karson Hil...

Na putu prema Sonori Dok Holidej je sjahao u ovom gradiću koji se nije mnogo razlikovao od sličnih mesta u tom delu Zapada.

Duž glavne ulice nizale su se dreča-vo okrečene kuće od dasaka, brvnare i tek poneka zidana zgrada. Mnoštvo zelenila, saluna i neizbežnog debelog sloja prašine u glavnoj ulici krasilo je gradić koji se nalazio na putu prema Sonori.

U smiraj dana pred „Zlatnim grume-nom" bilo je privezano nekoliko konja. Salun je izgledao nešto bolje nego osta-li pored kojih je projahao, pa se odlučio za njega. Iznutra se čula tiha muzika klavira i živahan žagor gostiju.

Ipak, prvo je morao da odjaše do gradske štale i pobrine se za Miga.

Jedan sedi čičica u pohabanom ode-lu prihvatio je životinju sa strahopo-štovanjem.

– Prvi put ste u Karson Hilu? – upitao je žmirkajući i nežno milujući ždrepče-vu gubicu.

– Tako je – odvrati Dok kratrko.

Starac pokaza glavom prema glavnoj ulici.

– Rešili ste da svratite u „Zlatni grumen?"

– Vi sve znate – odmehnu se Džordži-janac tutnuvši mu pet dolara u ruku. – Ima li u tome nečeg lošeg?

– Čuvajte se klaviriste – dobacio je či-čica, strpao novac i džep i poveo Miga prema boksu.

Dok je samo slegnuo ramenima i upu-tio se prema glavnoj ulici.

„Zlatni grumen" je bio zaista pristo-jan salun. Nameštaj je bio čist i prilič-no nov, prozori zastrti ljubičastim za-vesama, a bila je tu i mala pozornica na kojoj su devojke određenim danom izvodile poseban program. Čovek za šankom samo je točio piće, a dva kel-nera raznosila su ga između stolova. Bilo je dosta posetilaca, ali je separe sa dva okrugla stola prekrivena zele-nom čojom bio prazan.

I Holidej se uputio baš tamo.

Muzika sa klavira u trenutku je pre-stala, a onda se ponovo začula u mnogo bržem ritmu. Čovek koji je svirao bio je mršav, nezdravo žućkastog lica i crne, „strogo" zalizane kose. Na donjoj usni držao je obešenu cigaru, a preko pru-gaste košulje nosio je široke žute tre-gere. Malo zabačen šešir kratkog obo-da otkrivao je visoko čelo izbrazdano borama iznad prilično tankih obrva.

Duvanski dim sakupljao se na sredi-ni prostorije i lenjo obavijao žućkaste svetiljke. Iako se napolju tek hvatao sumrak, navučene zavese i upaljene svetiljke stvarala su gostima u salunu željenu atmosferu večeri.

– Želite? – upitao je kelner opasan belom keceljom.

– Brendi.

– Dupli?

– Običan – odvratio je kratko i ukrstio pogled sa klaviristom.

Mršavko je podigao donju usnu sa cigarom, povukao dim i ponovo je opustio.

Džordžijanac je izvadio špil i počeo da ređa karte.

Klavir se čuo još neko vreme. Postepeno, postajao je sve tiši i tiši, da bi se na kraju izgubio u poluglasnom žagoru. Kada se utišao i poslednji akord, umirili su se i posetioci saluna. Ljudi su počeli da se okreću oko sebe, zaškripale su stolice i svi pogledi su se slivali u jednu tačku.

Prema Holidejevom stolu!

Klavirista je zategao svoje žute tregere i pošao prema separeu. Imao je čizme sa visokim potpeticama koje su ga činile još višim i izduženijim. Iako ga je pratio pogledom ispod spuštenih kapaka, Dok nijednim pokretom nije pokazao da je bilo šta primetio.

Činilo se da su trenuci tišine dugi kao večnost.

Mršavko žućkastog lica je napokon stigao do stola i bez reči seo tačno preko puta. Malo je nakrivio glavu i odmerio Holideja pogledom koji je bio mešavine prezira, pohlepe i samouverenosti.

– Ja sam Denis Rigbi – predstavio se. – Svakom strancu koji ovde poželi da zaigra poker spreman sam da se ponudim kao partner – dodao je cereći se i pokazujući dva reda žutih zuba.

Holidej je još uvek nezainteresovano okretao karte.

– Ti si, dakle, Rigbi, dobrovoljni partner – obratio mu se ne dižući pogled.

Klavirista se nagnu napred.

On se nasmeja i zavali se na naslon.

– Za početak, to je dobra šala, mister. Ali unapred vam kažem da je Rigbi dobar partner!

Džordžijanac je pokupio karte i lagalnim pokretom ih složio u špil.

– Dakle? – pitao je klavirista.

– Možemo – pristao je Dok – ako imate novac.

Odjednom su posetioci zagrajali, a mnogi su poustajali sa svojih mesta i napravili krug oko stola. Rigbi se zadovoljno šepurio dok su ga građani tapšali po ramenima i zadovoljno trljali ruke kao da očekuju najinteresantniju predstavu na Zapadu.

Klavirista je iz džepa na košulji izvadio svežanj novčanica i stavio ih pred sebe. Bila je to lepa gomila i Holidej je odoka procenio da se radi o dve hiljade dolara, možda i više.

Žagor se polako utišavao, a Rigbi je čekao sledeći Dokov potez. Kada je Džordžijanac izvadio iz džepa i stavio na sto sumu dva puta veću od njegove, klavirista je prvo prebledeo, a onda pocrveneo od zadovoljstva. Kibiceri su ponovo zagrajali i uz uzvike ga potapšali po ramenima. Denis Rigbi je, očigledno, bio popularan u ovakvim igrama, pa je smatrao da nije loše da od pokera napravi cirkus u kojem će on biti glavna tačka.

Zatim se sve utišalo.

Separe je iznenada postao tesan, a vazduh zagušljiv. No, Dok je navikao

na takve situacije. Sedeo je bez pokreta dok mu je lice podsećalo na bezizražajnu masku.

Da bi to lice otrgao iz ukočenosti, Rigbi je dohvatio tek otpečaćen špil i mađioničarskom veštinom promešao karte. Onda ih je bacio u vazduh i kada su svi pomislili da će se rasuti – skupio ih je zadivljujućom brzinom i vratio u pređašnje stanje. Zatim ih je razvukao poput harmonike, levo – desno, i sve to brzinom pri kojoj su posmatrači ostajali otvorenih usta.

Svaki njegov potez ljudi su propratili uzvikom što mu je neobično godilo.

Kada je iscrpeo repertoar, pobednički je pogledao u Džordžijanca.

Tamo je, međutim, sve bilo po starom: izraz dosade na tom ozbiljnom licu, ni traga divljenju i zbunjenosti kojom su bili obuzeti svi drugi koji su svraćali u „Zlatni grumen" na partiju pokera.

Uvređen, Rigbi je skupio usta u neku neodređenu grimasu.

– Podeli – dobacio je Holidej strogo.

U tišini koja je potom zavladala čulo se samo šuštanje karata i njihov udar o sto. Rigbi je glatko izgubio dva deljenja, no Dok je osetio da ga on na taj način samo proba i opredeljuje se za svoj stav.

Tako je i bilo. Videvši da stranac preko puta njega igra oštro, Rigbiju nije preostalo ništa drugo nego da parira na isti način – oštrom igrom i, za početak, lakšim trikovima.

Ali, dugi prsti klaviriste i blefiranje koje je prelazilo u krajnju drskost nisu omeli Holidejevu hladnokrvnost. Nije prošlo dugo, a visoko klaviristino čelo počelo je da se orošava znojem.

Ljudi su gledali i nisu mogli da se načude.

Denis Rigbi, mađioničar sa kartama, gubio je partiju za partijom. To mu se ovde još nikada nije desilo. I što je igra sve dalje odmicala, on se služio sve prljavijim trikovima. To su primećivali svi osim Džordžijanca koji kao da je bio slep za Rigbijeve „akrobacije".

Međutim, novac je i dalje prelazio na njegovu stranu.

Rigbi kao da je bio začaran: zaboravio je da puši, počeo da grize usne i zažarenim pogledima iščekivao bolju kartu, jači adut.

Ali, ništa se nije menjalo...

Uskoro je svima postalo jasno da je njihov igrač izgubio.

I on sam je shvatio neprijatnu istinu.

Odgurnuo je karte od sebe i obe pesnice prineo usnama. Ostao je tako neko vreme, kao da je želeo da zadrži drhtanje ruku. Ruku koje su ga večeras izdale.

– Biće bolje da se vratim klaviru – procedio je najzad i polako se pridigao.

Posmatrači su malo ustuknuli i napravili mu prolaz.

– Ja sam Denis Rigbi, stranče – kazao je polako – i do sada me niko nije tukao u pokeru. Hteo bih da znam od koga sam večeras izgubio?

Džordžijanac je stavio novac u džep i izvadio jednu od svojih finih mirišljavih cigara.

– Zovu me Dok... Dok Holidej.

U Rigbijevim očima sevnuo je plamen. Kao da se u trenutku podsetio na nešto... Ili na nekoga...

U istom momentu jedan čovek koji se do sada nalazio malo podalje, u senci, lagano se uspravio i krišom pogledao oko sebe. Bio je suvonjav, preplanulog lica i lepih, zelenih očiju... niko drugi do najamnik Volta Grina, Šon Porter.

Ništa nije rekao niti učinio bilo kakav nagli pokret. Samo je odbacio opušak, zgazio ga petom i još više natukao šešir na čelo.

Zato vreme Denis Rigbi je zurio u kockara kao u priviđenje. I baš kada je zaustio nešto da kaže, vidljivo se trgao i glasno nakašljao.

Bilo je tako očigledno da se zbog nečega predomislio.

Na ostale u separeu pominjanje Holidejevog imena nije ostavilo poseban utisak. To je moglo da znači samo jedno: oni nisu čuli za legendarnog revolveraša i kockara, bivšeg zubara iz Bostona koji je tamo gde je boravio uvek bio nepoželjan. Mnogi su verovali da taj čovek sa sobom donosi samo nevolje. I smrt.

Rigbi se najzad okrenuo i otklatio do klavira, bez reči.

Tu je zastao, odsvirao tri jednaka tona i preko ramena bacio pogled prema separeu. Zatim je ponovo odsvirao tri ista tona u jednakim razmacima i to posle desetak sekundi ponovio...

Za manje oprezne ovo je ličilo na probu pred sviranje neke melodije. Ali za izoštrena Holidejeva čula to je mogao da bude i neki ugovoreni znak.

Nehajno, kao ošamućeni pićem i zadovoljni vremenom koje su proveli u salunu, dvojica momaka su lagano krenuli prema izlazu. Držali su palčeve zadenute za opasače i gazili gipkim korakom.

Ne gledajući ih, klavirista im je jedva primetno klimnuo glavom.

Ljudi su se razilazili od Holidejevog stola i uskoro je Džordžijanac ostao sam, sa čašom brendija i kartama.

Na drugoj strani, uvučen u senku, Šon Porter ga nije ispuštao iz vida.

Denis Rigbi je najzad seo za klavir i počeo da svira neku veselu melodiju.

Tako je Karson Hil uz zvuke klavira uplovio u noć...

* * *

Kada se razišao barutni dim pred salunom, ljudi koji su pohrlili napolje zastali su pred neobičnim prizorom.

Čovek iz Džordžije stajao je na tremu sa „koltom" u ruci.

Dole, na ulici, jedan čovek je klečao i glasno stenjući se držao za ruku. Malo dalje, drugi je ležao oslonjen na lakat leve ruke i psovao.

A sve se desilo sasvim neočekivano.

Holidej je izašao napolje želeći da udahne svežeg vazduha, jer je dim u salunu bio tako gust da je štipao za oči i grlo i terao na kašalj. Osim toga, posle dužih partija pokera uvek je voleo da prošeta.

Tako je bilo i večeras. Čim je osetio da mu je bolje, izvadio je cigaru i pri-

neo je ustima. Odmah zatim ju je odbacio daleko od sebe.

Preko puta, u dubokim senkama kuće na čije su se krovove spuštali slapovi mesečine, čuo je šum struganja čizama o drvo. Setio se one dvojice koji su malopre izašli i neznatno se pomerio prema stubu spustivši ruku. Pretpostavio je da žele novac i da se spremaju da ga napadnu.

Posle nekoliko trenutaka to su i učinili. Međutim, ispalili su samo po jedan hitac. Prvi je očešao stub, dok je drugi prozujao pored Dokove glave i zabio se negde u zid. Već sledećeg trena niklovana cev čuvenog „linkolna" izbacila je smrtonosan teret za ubice iz zasede. Vatra najboljeg strelca Zapada preplavila je ulicu narandžastim odblescima i ispunila je jaucima.

Obojica napadača bili su munjevito razoružani i sa mecima u ramenu i podlaktici. Onaj uporniji koji je pokušao da se domogne odbačenog „kolta", dobio je još jedno zrno i klonuo na zemlju.

Kada se sve utišalo, ljudi su pohrlili napolje.

Denis Rigbi bio je među prvima. Skoro je ostao bez daha kada je ugledao Holideja kako spretno puni svoj revolver i vraća ga u futrolu. Nije opet hteo da susretne taj ledeni pogled pa se kroz gužvu ponovo vratio u salun. Obliven hladnim znojem klonuo je na svoju stoličicu i zario glavu u šake...

Ljudi su se okupili oko ranjenih, neko je vikao da treba dovesti doktora, dok su drugi bili za šerifa.

– Vidi, vidi! – dobacio je jedan čičica. – Ovoga sam viđao kako se smuca okolo. Gle kako je rumen od pića! Nema šta, prava bitanga!

– Šta su hteli?

– Ne znam. Stranac je večeras pun para, pa...

– Gde je šerif?

– Možda pere sudove. Po vremenu bih rekao da je večera prošla.

– Ne izmotavaj se, Karsone! Ovo nije „Long breč salun" u Dodž Sitiju! I ne bih voleo da to postane, jer sam porodičan čovek. Treba pitati stranca šta se desilo...

– Tako je. A gde je?

– Sada je tu bio! Bože... kao da je u zemlju propao...

Denis Rigbi je napokon uspeo da se sredi. Maramicu vlažnu od znoja nekako je smotao u džep i duboko odahnuo. Slušao je galamu koja je dopirala spolja i razmišljao da li da odmah pobegne ili, pak, porekne bilo kakvu vezu sa napadačima...

Uostalom, on je sve vreme sedeo za klavirom. To znači da nije imao nikakve veze sa zasedom...

Ne, tešio je sam sebe, niko ne bi mogao da poveže stvari. Jer, „pomoćnike" je nalazio samo u izuzetnim slučajevima. Smucali bi se noćima po salunu pijući na njegov račun i čekajući žrtvu koja će svima doneti dobar ulov. Sve je bilo tako lepo isplanirano pogotovo što je u gradić svraćalo dosta putnika namernika koji su retko odolevali stolovima sa zelenom čojom.

On sam je svojim veštinama pravio predstave na početku igre i tako zbunjivao protivnike. Kada bi naišao na ravnopravne, služio se trikovima. U retkim slučajevima kada bi se našao bolji, stupali bi na scenu njegovi pajtaši i otimali novac od žrtve. Toga je, istina, bilo ređe, ali – dešavalo se.

Kada je pobeđivao, velikodušno je častio sve u salunu. Zato su ljudi hrlili da gledaju njegove partije i uvek glasno navijali. U retkim slučajevima kada je gubio, naizgled se mirio sa porazom. Tada bi sa svojim pajtašima komunicirao klavirom. Imali su ugovorene znake koji su jasno poručivali da li treba onesvestiti, raniti ili ubiti opljačkanu žrtvu. „Pomoćnike" je menjao s vremena na vreme. Čim bi pali u oči ljudima u salunu, tražio je nove. Sve je ugovarao u četiri oka, jasno i bez okolišenja.

Tri puta po tri ista tona koje je odsvirao večeras značilo je – ubiti i uzeti novac. To je bilo prvi put da Rigbi odsvira ugovoreni znak za smrt. Pomoćnici bi krenuli i sve je brzo završavano.

Do večeras...

I pored svega verovao je da je siguran. Bio je omiljen u mestu i ubeđen da mu se ništa ne može dokazati. Da bi još više razgalio sugrađane, platiće im po dve runde pića i sve će biti u redu.

Zadovoljno se osmehnuo i proteglio prste, spreman da zvucima klavira dozove goste unutra. Ostalo je šerifova briga, zaključio je.

Ponovo je izvadio maramicu i obrisao čelo.

Tada je osetio nekoga pored sebe. Nije dizao pogled, jer je znao o kome se radi čim je ugledao dršku „kolta" ukrašenu slonovačom.

Opet on, pomislio je osećajući kako ga obuzima drhtavica. Dođavola, da li je u pitanju čovek ili sam đavo?

Bela, negovana ruka spustila se na dirke klavira i odsvirala ona ista tri tona.

I to tri puta...

Kada se, sav u znoju, usudio da podigne pogled, video je samo Holidejeva leđa.

* * *

Svetlo se najzad ugasilo i Šon Porter se odvojio od zida.

U ruci je čvrsto držao dvocevku, birajući najlakši ugao odakle bi mogao da se popne na susedni krov.

Karson Hil je pod zvezdanim nebom spavao dubokim snom, ali plaćenik Volta Grina je bio budan, pošto je imao nalog da likvidira Doka Holideja po svaku cenu. Posebna nagrada od dve hiljade dolara terala ga je da zaboravi na strah i obavezivala da ne ponovi grešku iz Daglas Fleta.

Popeo se na sedlo i s naporom se dokopao ivice drvene terase. Visio je tako nekoliko časaka, sa puškom zadenutom za opasač. Onda se zaklatio levo desno i čizma je napipala ivicu, pa je sa olakšanjem odahnuo.

Posle nekoliko trenutaka našao se na drugoj terasi, sagnut, jedva prigušujući disanje. Prozor Holidejeve sobe bio je udaljen samo dva – tri koraka. Trebalo

mu je nekoliko trenutaka da se smiri, a onda je počeo da se primiče, stopu po stopu, isturivši cev puške pred sebe, spreman da opali na najmanji šum.

Sekunde su prolazile...

Najzad je zastao priljubivši se uz zid pored prozora, pogledom pokušavajući da prodre u tamu sobe. Mesečevi zraci koso su padali na staklo i otkrivali delove nameštaja i poda...

Šon Porter se stresao.

A onda je ugledao nečije čizme... Da, neko je hodao po sobi tamo-amo.

Dok Holidej!

Morao je odmah da puca!

* * *

Denis Rigbi ostao je sam u salunu. Sam i zabrinut.

Šerif Oven Kolman ispitao je svedoke, postavio nekoliko pitanja Džordžijancu i strpao napadače iza brave.

Rigbijevi „pomoćnici" možda neće te noći izlajati ništa protiv njega, ali će sutra svakako propevati. Zbog toga je klavirista „Zlatnog grumena" odlučio da se domogne Holidejevih dolara i svojim pajtašima nekako doturi njihov deo. To bi ih malo zavaralo i ubedilo da ćute. U svakom slučaju, trebalo mu je da bar koji minut ostane nasamo sa njima. Da, ali za tako nešto mora naći dobar razlog. Što se tiče šerifa Kolmana, on će pre poverovati njemu i mirnim posetiocima saluna nego ovejanom kockaru i revolverašu Doku Holideju.

A Rigbi će mu već došapnuti „pravu" istinu.

Pošto su se u salunu pogasila svetla, mršavi klavirista je navukao kaput, pozdravio krčmara i popeo se u svoju sobu na dnu hodnika.

Kada se, nešto kasnije, sve utišalo i gradić utonuo u dubok san, Denis Rigbi je polako otvorio vrata sobe i išunjao se napolje. Holidej je sigurno već spavao blaženim snom, ništa ne sluteći. Dugački klavirista se zadovoljno nasmešio: bio je vešt u bacanju noževa što će mu pomoći da svrši posao brzo i uspešno.

Pošto ujutro krčmar otkrije Holidejev leš, biće srećan da ga se što pre otarasi. Da li je nešto čuo? Nije. Neki pucanj? Ne, svakako nije. Neki krik? Ni to.

Kolman će se počešati iza uva, slegnuti ramenima i pozvati grobara.

I dok u salunu bude gužva, on će otperjati do zatvora i dogovoriti se sa pomoćnicima o novoj verziji događaja. I sve će biti u redu.

Zadovoljan što je sve tako lepo isplanirao, Rigbi nastavi da se šunja prema Holidejevoj sobi.

Stigao je do vrata i pažljivo oslušnuo. Ništa se nije čulo ni videlo: ni šum, ni tračak svetlosti. Sačekao je još nekoliko trenutaka, a onda lagano izvukao svoj dugi nož tankog, oštrog sečiva.

Pažljivo je stavio dlan na bravu i pritisnuo. U trenu se pokolebao shvativši da vrata nisu zaključana. Da ga kockar nije očekivao? Ne, to nije moguće!

Ali sada nije mogao natrag. Oprezno kao mačka uvukao se unutra i zadržao dah. Ispravio se i osluškivao...

U sobi se ništa nije pokrenulo. Mesečina je obasjavala deo nameštaja prema sredini prostorije. Rigbi se trgao kada je video da je krevet nedirnut. Šta to znači? Zbog čega Holidej u ovo doba nije u sobi?

Smiri se i još jednom proveri, rekao je sebi.

Da, tako će i uraditi kako bi bio sasvim siguran.

Prišao je postelji i iznenada se ukočio.

Na prozoru je ugledao senku čoveka sa puškom. Ocrtavao se sasvim jasno, kao isečen iz mraka i bačen na svetlo mesečine.

Rigbi je zastao, zatečen ovom nenadanom pojavom spolja. To nije mogao biti Holidej. Nikako on.

Tada mu se učinilo da ga je čovek sa terase primetio. Bilo je krajnje vreme da se skloni...

Onda je puklo!

Jedan za drugim, pucnji iz duge dvocevke zaparali su tišinu noći poput gromova.

Denis Rigbi je osetio kako ga je nešto preseklo u leđima. Istog trena obeznanio se od strahovitog bola i utonuo u tamu. Njegovo beživotno telo palo je na pod i ostalo da leži bez pokreta. Nož sa dugim sečivom ispao mu je iz ruke i otkotrljao se do stolice. Krv mu je brzo obojila kaput, malena crvena mrlja svakog trena postajala je sve veća.

Spolja, kroz razbijeno prozorsko staklo, ušlo je malo noćne svežine.

Šon Porter je pucao sa terase misleći da je Holidej u sobi.

Umesto kockara, platio je klavirista „Zlatnog grumena".

Ali, on to nije znao.

* * *

Plaćenik Volta Grina je prvo bacio pušku, a onda i sam skočio sa terase na zemlju. Prevrnuo se nekoliko puta i spretno stao na noge.

Hitro je otrčao do puške i pogledom potražio svog konja.

Njegov posao je bio završen. Dok Holidej je ostao da leži u sobi pogođen sa dva metka.

Bio je ubeđen u to i sa olakšanjem odahnuo. Volt Grin je mogao da bude miran pošto je on obavio ono što je gazda želeo. Zadovoljno se nasmešio pomislivši na gomilu dolara koja će mu zasluženo pripasti. Već je video sebe okruženog lepim curama, uz mnogo viskija na stolu i muzikom koja svira samo njemu u čast.

Ipak, brzo se prenuo iz sanjarenja osećajući da bi trebalo što pre nestati.

Pucnji su sigurno razbudili sve u salunu i okolnim kućama. Dvocevka je grmnula kao deset „koltova" zajedno.

Požurio je prema konju, zbunjeno zastao, a onda opet pohitao. Ali... šta je to? Da li je toliko napet da meša stvarno i nestvarno? Ne, tako nešto je nemoguće, ponovio je trljajući oči.

Ali, ništa se nije promenilo. Pored konja je stajao čovek obavijen tamom. Jasno je video kako se dim cigarete lagano diže uvis, a na tren je zasvetleo žar.

Neko je stajao okrenut prema njemu i čekao ga.

– Nemoguće! – procedio je muklo.

Taj šešir, taj odsjaj drški „koltova" koji su štrčali ispod peševa kaputa... To je bilo stvarno, ali ipak nije verovao!

Uprkos tome počeo je da se preznojava.

– Ti... – počeo je, ali nije mogao da nastavi.

Malopre je gore, sa terase, pucao u čoveka u Holidejevoj sobi. Video je kako je kockar pao pogođen sa dva hica... video je to sopstvenim očima.

Sada je pred njim stajao taj isti Holidej, vitak i uspravan, ležerno oslonjen na desnu nogu kao da se nalazi za barom nekog finog saluna u Kanzasu, a ne ovde, u Karson Hilu.

Šon Porter nije bio glup i nije verovao u duhove. Iako zapanjen, brzo je shvatio da je u kockarevoj sobi ustrelio nekog drugog čoveka.

Zastao je u neverici i odbacio dvocevku.

– Išao si nekome u posetu? – začuo je zatim poznati ledeni glas koji bi poznao među stotinama drugih. – Ili si možda mislio da je ovo Daglas Flet?

– O čemu pričaš, dendi? – promrmljao je lupež raskoračivši se. Ne, ne sada ne smem da pokažem strah i odustanem, pomislio je. A dve hiljade dolara sam već rasporedio...

– Poznaješ li Rouza? – dobaci Holidej hladnokrvno.

Porter se skoro zagrcnuo. Prokleti kicoš, zar je sve otkrio? Kako je mogao kada ga tamo u Fletu niko nije video, taj đavo od čoveka ponajmanje? Ili je mu je Ajzak rekao nešto pre nego što je izdahnuo...?

– Ne poznajem. I... s tobom nemam ništa. Skloni se!

– Da pogledamo ko je u mojoj sobi ili da pogađamo? Ja sigurno nisam, mada bi ti to žarko želeo.

– Ja nikuda ne idem! – obrecnuo se Porter spustivši ruku blizu opasača.

– Na tvom mestu to ne bih pokušavao – opomenu ga Džordžijanac.

– Briga me! – iskezio se lupež. – Ti nikada nećeš stići u Sonoru...

– Tako? – kratko je dobacio Holidej.

Dakle, imao je pravo. Ovaj pred njim bio je još jedan iz grupe koje je obrazovana kao odbor za doček. Posle Rouza, novi čovek na njegovom putu.

Otpuhnuo je poslednji dim i bacio opušak. Kao i uvek, bio je potpuno miran, iako je motrio svaki razbojnikov pokret.

– Hteo bi da znaš? – kezio se Porter zlobno. – E, nećeš! Neka si proklet, čoveče! Kunem ti se da ću te srediti i ukopati u Karson Hilu kao psa...

– Da vidimo... – odvratio je Holidej bez trunke uzbuđenja. – Sa puškom si slab, ali rečima dobro barataš. Kako pucaš kada ti prijatelji ne okreću leđa?

– Ovako! – povikao je Porter i izvukao revolver.

Bilo je to presporo za strelca kakav je Dok Holidej.

Njegov „linkoln" je munjevito iskočio iz futrole i gotovo istog časa sa boka čoveka iz Džordžije sevnuo je plamen. Nije ciljao u telo već u šaku. Ali Porter

se pomerio želeći da se baci na zemlju i odatle ispali preostale hice.

Zbog toga je pogođen tačno u grudi. Uspeo je udahne vazduh, a onda se kao sveća srušio na zemlju. Zatim se zgrčio pokušavajući da se pridigne, a zatim se u trzaju ispružio i sasvim smirio.

Čim se pucnjava utišala začuli su se glasovi. Probuđeni i radoznali građani počeli su da izlaze na ulicu.

Među prvima se pojavio krčmar, još u spavaćici i sa svetiljkom u rukama. Za njim su lagano pristizali ostali. Svetla su se upalila i prozori kuća treptali su kao žute zvezde u tamnoj noći.

Šerif Oven Kolman došao je među poslednjima. Bio je visok, suvonjav i kretao se žurno, odsečnim pokretima. Prvo je odmerio Holideja i začuđeno podigao desnu obrvu.

– Ovo je već drugi put da vas nalazim među ranjenima, mister – kazao je.

– I mrtvima! – dobacio je neko iz gomile.

Za to vreme čuvar zakona je prišao Porteru i čizmom ga prevrnuo na leđa.

– Ko je ovaj?

– Stranac – odvratio je krčmar. – Prespavao je kod mene jednu noć. Ranije ga nikada nisam video.

– Pretpostavljam ni vi? – okrenuo se prema Doku.

– U pravu ste, šerife – odvratio je ovaj.

Kolman se sagnuo i otvorio magacin Porterovog „kolta".

– Nije pucano iz ovoga – rekao je. Zatim je dohvatio dvocevku, pomirisao je i vešto rasklopio. – Ovde je već druga stvar – dodao je. – Oba su ispaljena. U vas?

– Ne – odvratio je Dok, a onda pokazao glavom prema terasi. – Bio je gore kada sam prolazio...

– A odakle ste dolazili u ovo doba noći?

– Iz štale. Moram malo više da pazim na svog konja. Nedavno su ga ukrali, pa sam morao da jašem za njim četrdeset milja.

– Aha..!

Krčmar se zablenuo u njega.

– Ali... gore je vaša soba...

– Izgleda.

– Hoćete da kažete da je pucao u praznu sobu? – upitao je Kolman.

– Ništa ja neću da kažem, šerife.

– Bolje da to učinite i olakšate mi stvar – odvratio je čuvar zakona više molećivim nego pretećim glasom.

– Već sam vam sve rekao – nastavi Dok hladnokrvno. – Išao sam da obiđem konja i ovaj ovde me je dočekao na ulici. Dakle, večeras uopšte nisam ulazio u sobu. Stvarno ne znam šta je hteo ovaj...Odjednom je potegao „kolt" i... ostalo znate.

– Zvuči jednostavno – progunđao je Kolman.

– Ali je istina – odvrati Holidej.

U tom se kroz gomilu progurao krčmar koji je u međuvremenu otišao da proveri ima li koga u Holidejevoj sobi. Sada se vraćao, uplašen i bled.

– Šerife!

– Šta je? Šta se desilo?

– Tamo u sobi... tamo je..

– Ko?

– Leži mrtav i licem okrenut nadole... Ne diše...

– Ali ko?

– Rigbi!

Gomilom prođe žagor.

– Rigbi? Šta je on, dođavola, tražio u strančevoj sobi?

Krčmar pogleda u Holideja, pa onda u šerifa.

– Pa... ovaj stranac ga je sinoć opelješio po propisu. Možda je on hteo.. eto..

Kolman se počeša iza uva.

– Nebesa! – uzviknu muklim glasom.– Sinoć su dvojica pucala na vas, a noćas se Rigbi ušunjao u vašu sobu! Pretpostavljam da je hteo da vas opljačka... Da li je bio naoružan? – upitao je okrećući se prema krčmaru.

– Video sam nož pored njega – odvrati ovaj snuždeno.

Kolman se ponovo počeša iza uha.

– Nisi ništa dirao? – upita krčmara.

– Nisam!

Samo je klimnuo glavom i okrenuo se prema Holideju.

– Nadam se da nećete napustiti grad pre nego što se ujutro vidimo u mojoj kancelariji, mister?

– Doći ću – obećao je kockar.

– Sinoć vam nisam dobro čuo ime...

Džordžijanac se neprimetno namrštio, polako otvorio tabakeru i izvadio cigaru.

– Zovem se Holidej. Džon Holidej.

– Aha!

Bilo je očigledno da ovo ime nije ostavilo utisak na Kolmana. No, u tom trenutku se začu jedan glas iz gomile.

– Šerife, pa to je Dok Holidej!

Kolman se okrenuo i pred sobom ugledao snažnog kauboja u razdrljenoj košulji i izbledelim pantalonama. Zaudarao je na viski i duvan pa se šerif namrštio.

– Čuo sam kako se zove! – planuo je.

Kauboj pokaza palcem negde iza sebe.

– Video sam ga jednom u Tusonu! Napravio je pravi rusvaj! Zar niste čuli za Holideja? To je čuveni kockar i revolveraš! Neki kažu da je i doktor!

Šerif Kolman je odmerio Džordžijanca. Pri lelujavoj svetlosti nekoliko fenjera njegovo lice bilo je mirno, kao isklesano u kamenu. Ledenoplave oči bile su tako, tako neobične. Uopšte, sve na tom čoveku odisalo je samouverenošću i hladnim dostojanstvom.

Dok Holidej??

Prisetio se nekih naslova i starih požutelih novina. Verovatno se radilo o njemu, ali šta mari? Događaji su se već odigrali i on se bez mnogo reči dogovorio sa čovekom...

Kauboj je, sav važan, čekao odgovor.

– Kažem vam da je to Dok Holidej! – ponovio je, videvši da šerif zamišljeno ćuti.

Kolman se namršti.

– To je i on rekao, druškane! Pa šta!

– Kako „pa šta”? On je kockar i..

– Znam. Nadigrao je Rigbija, a ovaj je pokušao da ga opljačka i ubije na spavanju.

– Ali on je revolveraš!

– I to znam – odbrusio je. – Šta hoćeš time da kažeš? Da li je trebalo da raširi kaput i pozove sve da pucaju na njega? Hajde, molim te!

Kauboj je uvukao glavu u ramena.

– Ništa... ne razumem – mrmljao je.

– Bolje za tebe. Kada se istrezniš, možda ćeš i razumeti.

– Nisam ja pijan, šerife.

– Nisi? Ako to još jednom kažeš, strpaću te u zatvor, jasno? Toliko mirišeš na viski da se umalo nisam onesvestio kada si maločas mlatarao jezikom.

Kauboj poče da se povlači, a Kolman još jednom odmeri Holideja pa se okrete građanima i poče izdavati naređenja:

– Neka neko izvuče onog prokletog grobara iz kreveta i dovede ga ovamo. Dvojica treba da iznesu Rigbija iz sobe, jasno? Ostali da se raziđu kućama. Brzo!

Onda je podigao ruku i prstima dodirnuo obod šešira.

– Vidimo se, Dok! – dobacio je Džordžijancu.

– U redu, biće mi drago!

* * *

Endžels Kemp je bio malo naselje od dvadesetak kuća, dva saluna i nešto baraka izdvojenih na severnoj padini. Glavna ulica prekrivena prašinom, uz zidove prislonjeni delovi kola, burad, isušene prečke za vezivanje konja, dve stolice pred berberskom radnjom i sanduci ispred trgovine.

Dan je bio oblačan i siv: tmurno nebo kao da se spustilo do samih krovova, a oblaci natopljeni kišom obrušavali su se prema Endžels Kempu poput tamnosive lavine, preteći da ga sravne sa zemljom.

Sa juga je duvao topao vetar i nosio sasušenu travu i otpatke.

Kočija iz Valesita za Altavil i Sonoru koja je saobraćala na toj liniji dva puta nedeljno, zaustavila se u Endžels Kempu bez vozača.

Konji su se „ukopali" na uobičajenom mestu na ulici, tačno ispred saluna „Utočište". Životinje su tresle glavama i rzale, pušeći se od znoja.

Kiša samo što nije pala.

Kočiju niko nije sačekao. Spremalo se nevreme i ljudi su radije sedeli kod svojih kuća ili u salunu ćaskali uz čašicu.

Sa druge strane, naselju se približavao jedan jahač.

Šešir mu je bio duboko natučen na čelo, prema vetru. Obučen u tamno odelo, sa košuljom belom kao sneg, lagano se klatio u sedlu jašući divnog belog ždrepca sa sivim tačkama. O sedlo je bila okačena torba od krokodilske kože, a za pojasom „koltovi" sa drškama od slonovače.

Vetar se poigravao pramenovima njegove bujne tamne kose koji su izvirivali ispod „kalifornija" šešira, a pogled ledenoplavih očiju za trenutak je ostao prikovan za kočiju na ulici. Stigao je, dakle, da uhvati diližansu za Sonoru.

Brzo je prošao kroz glavnu ulicu i zaustavio se pred „Utočištem". Neobičan predosećaj opomenuo ga je da na ulici nešto nije u redu. Sedište na kočiji bilo je bez vozača, a što je delovalo još čudnije, vratanca su bila zatvorena...

Uostalom, putnici su sigurno ušli u salun da predahnu, pomislio je.

Džordžijanac se spremao da pođe kada mu je pažnju privukla tamna mrlja na vozačevom sedištu. Prišao je bliže i... jasno video da je u pitanju krv.

Otvorio je vratanca i odskočio.

Neko telo, dotle oslonjeno na vrata, stropoštalo se prema njemu i ostalo presamićeno preko ivice. Bio je to ćelav postariji čovek, a po odelu i kaputu sa krznenim okovratnikom, Holidej je ocenio da se radi o imućnijem putniku.

Bacio je pogled u unutrašnjost kočije i otkrio još jedan leš.

Sredovečan čovek, po izgledu rančer, izboranog lica i preplanulih jagodica sedeo je na sedištu u uglu kočije i izgledao kao da drema. Da nije bilo tankog mlaza krvi na slepoočnici, čovek bi se mogao zakleti da spava.

Kockar je pogledao prema salunu odakle su se čuli žagor i veseo smeh. Bilo je očigledno da su se ljudi dobro zabavljali.

Izvukao je „kolt" i opalio tri hica u vazduh.

Posle pucnjave, žagor u „Utočištu" je odjednom zamro. Zavladala je tišina, ali niko nije izlazio. Ljudi nisu znali šta se dešava pa nisu želeli da rizikuju.

Dok vrati revolver u futrolu i krenu prema salunu.

Kada je energično gurnuo pokretna vrata, zajedno sa tišinom i napregnutim licima dočekala ga je i cev nečijeg revolvera.

Pred njim je stajao čovek sa zvezdom i mrko ga posmatrao.

– Ko ste vi?

Holidej nije odmah odgovorio.

Šerif je bio mladić od jedno dvadeset i pet godina, visok i lepuškast, duge tamne kose uredno skupljene u rep. Ispod tamnog šešira Holideja su posmatrala dva crna, pomalo uplašena oka.

– Vi ste pucali? – upitao je nestrpljivo.

– Jesam.

– Zašto?

Holidej ga je pogledao u oči i on zadrhta. Kakav je to pogled, pomislio je osećajući hladnoću tih neobičnih sivoplavih očiju. Mahinalno je spustio cev svog oružja malo niže.

– Što malo ne pogledate napolje, šerife?

– A zašto?

– Pa da, recimo, iznesete neke leševe iz kočije.

– Iz kočije? Ali... diližansa je otišla odavde pre otprilike jednog sata.

Dok slegnu ramenima.

– Ako je otišla onda se zbog nečega vratila. Eno je, stoji napolju.

U salunu nastade komešanje.

– Rekoste da... ima mrtvih?– upita mladi šerif.

Holidej zaista nije razumeo situaciju. Čega su se plašili ovi ljudi kada su sedeli kao prikovani za svoje rasklimatane stolice, spremni da šmugnu u zaklon čim čuju prvi pucanj.

– Da, rekao sam da ima mrtvih. Dvojica.

Šerif je pogledao po salunu, lagano odmeravajući svako lice ponaosob.

Neki su ga gledali sa strahom, neki sakrivali poglede dok su dvojica nešto nerazumljivo gunđala. Sve u svemu, nimalo pohvalno za stanovnike gradi-

ća čiji je šerif izgledao kao momak iz neke visoke škole na Istoku.

Mladić se gorko osmehnu i žurnim korakom izađe na ulicu. Ostali su iskrivili vratove dok su najhrabriji ustali i počeli da se prikradaju prozorima odakle su mogli da prate scenu.

Kako se ništa nije dešavalo, odnosno, niko nije zapucao, nekolicina ljudi je i izašla napolje pridruživši se šerifu pred kočijom. I Holidej je bio tu, malo sa strane, vezujući Miga za polutrulu gredu privezišta.

Ljudi su tiho pričali, a onda... Ugledali su mrtve i uzvici iznenađenja pomešali su se s psovkama. Dvojica su iznela mrtvaca u kaputu sa krznenim okovratnikom.

– Klifton Džons? Zar je ubijen?

– Izgleda da jeste – promrmljao je šerif nervozno grizući donju usnu.

– Kako? A novac?

– Ne verujem da je kod njega...

– Feldman ga je prevario... Prokleti pas!

Holidej je uzvadio šibicu, kresnuo je o opasač i zapalio cigaru. Cela ova gužva najmanje ga se ticala i najradije bi ponovo uzjahao i nastavio put. Ali neko od prisutnih pomenuo je Feldmana, a to ime mu je nešto značilo. Sem toga, bio je umoran i jedna čašica brendija dobro bi mu činila.

– Dokle će Feldman da nam zagorčava život? – galamili su ljudi.

– I šta će biti sa Džonsovim sinom? Šta ako je mrtav?

– Treba krenuti prema Velmet dolini. Možda nije kasno...

– Reci nešto, Dojel!

– Hajde!

U mladom šerifu odvijala se prava unutrašnja borba između osećaja dužnosti koju mu je nalagao položaj i straha koji je obuzimao s obzirom na mladost i neiskustvo. No, uzrok tome bio je još jedan razlog: dobro je znao da je krenuti za Velmet dolinu značilo poći sasvim sam. Od svojih sugrađana je, u najboljem slučaju, mogao dobiti blagoslov za srećan put. I ništa više.

S druge strane, uspomena na oca bila je tu, prisutna i veoma živa, neprestano ga podsećajući da ga je otac na samrti zakleo na vernost šerifskoj zvezdi. Naime, Hak Dojl je bio dugogodišnji čuvar zakona, hrabar, pošten i beskompromisan. Stradao je kada su neki lupeži pucali na njega iz zasede, ali je dovoljno živeo da dobije sinovljevo obećanje da će nastaviti njegov put.

– Hajde, šerife, reci nešto! – povikao je neko i prenuo ga iz razmišljanja.

– Posle će biti kasno! Moramo spasiti Džonsovog sina ako već ocu nema spasa!

– Seti se Haka! On je tu zvezdu nosio hrabro i pošteno. To treba i ti da učiniš...

Glasovi oko Kevina Dojla zujali su kao rojevi insekata. Grčevito je razmišljao da li da se okrene i pobegne od svih ili da rizikuje život i uzjaše konja.

Dok Holidej je osetio mladićevu borbu. Ljudi kojima je bio šerif prosto su ga gurali u smrt. Kevin Dojl je imao „kolt" o bedrima, ali ništa više od toga.

– Ko je Feldman? – upitao je mladića prišavši bliže.

Mladić uzdahnu.

– Ubica, mister! Oteo je Džonsovog sina i zatražio otkupninu.

– Pretpostavljam – nastavio je Dok mirno – da je Džons sakupio novac i pošao na mesto koje je bandit označio?

Dojl klimnu glavom.

– Glupo od njega – primeti Džordžijanac.

– Pošao je sam, bez ikakve pratnje?

– Tako je ovaj zahtevao. Čak su zapretili da će mu ubiti sina ako primete da je neko sa njim. Ali, nije ni stigao u Velmet dolinu. Presreli su ga pre toga i opljačkali... Ubice! Ubili su i vozača, ali i Konerija koji sa tim nema nikakve veze!

– Koliko ima do Velmet doline? – upita Dok brzo.

Mladić pogleda u nebo.

– Oko dva sata. Ali... kiša će sprati sve tragove... Oni na to i računaju...

– Tačno – složi se Holidej. – Zato ih treba iznenaditi.

– Kako to mislite?

– Lepo. Skupićete poteru i krenuti za njima.

– Poteru?! – ponovi mladić sa mešavinom podsmeha i prezira. – U Endžels Kempu ne vole tu reč, mister.

Šerifove reči kao da su imale čarobno dejstvo. Kada je čula o čemu mladić priča sa strancem, gomila je počela da se osipa i posle nekih minut dva, osim njih dvojice, pred salunom nije bilo nikog.

– Eto vidite – rekao je mladi šerif sa gorčinom u glasu. – Očekuju da za njih sve uradi neko drugi.

Holidej je odvezao Miga i pogledao mladića pravo u oči.

– Ako niko neće, ja bih pošao sa vama – rekao je.

– Vi??Ali... vi ste stranac! Zbog čega bi vi pošli u poteru za ubicama?

– Iz dva razloga: prvi je što ne volim da sedim sa gušterima, a drugi... Pa, imam interesa da Feldmana uhvatim živog. Hteo bih nešto da ga upitam. Slažete li se?

Mladićevo lice zasja. Videlo se da je „prelomio" i doneo odluku.

– Onda idemo! – odvratio je. – Ne mogu da vam ponudim ništa osim zahvalnosti...

– Biće nam potrebna sreća – dobacio je Dok. – I neka kabanica za kišu.

– Odmah ću se pobrinuti – odvratio je mladić.

Posle nekih desetak minuta iz naselja su izjahala dvojica jahača sa kabanicama preko sedla. Mladi šerif i Dok Holidej krenuli su putem koji se na severu u potpunosti stapao sa maglom. Po ovom sivom i tmurnom vremenu ličili su na dva ukleta jahača kojima sudbina nije davala mira ni krova nad glavom.

Iza njih, na rastojanju od jedne milje, jahao je treći. Imao je rošavo lice i oštre lukave oči koje su s pažnjom pratile trag.

Bio je to Terens Mil, druga zaseda Volta Grina.

* * *

Vozač diližanse ležao je lica zarivenog u blato. Malo dalje nalazio se njegov šešir širokog oboda.

– Mrtav je – promrmljao je Dojl.

Tragovi točkova bili su jasni: dobro se raspoznavao krug kojim su se kola okrenula za povratak, mnogo tragova od čizama i konja, ugažena zemlja i male lokvice potamnele krvi.

– Šta li je sa dečakom? – pitao se mladić. – Ili su ga poveli sa sobom ili...

– Ili ubili – završi Dok njegovu misao.– To sada ne znamo. Nadam se da ćemo ubrzo saznati.

– Možda – odvrati šerif i okrete se prema Doku. – Zapažate li da su tragovi previše jasni? To mi je čudno.

– To može da znači dve stvari: ili su sigurni da niko neće poći za njima...

– Ili?

– Ili nas namamljuju u klopku – dovrši Dok mirno.– Ipak verujem u ovo prvo. Jer koliko sam video, u Endžels Kempu nema mnogo ljudi sa petljom.

– Da, ja to vrlo dobro znam. Njima je jezik najjače oružje...

Posle nekoliko trenutaka uzjahali su konje i pošli.

Nešto kasnije tu je stigao Terens Mil. Kiša je skoro prestala, a na raskvašenoj zemlji tragovi konja bili su kao ucrtani.

Grinov plaćenik uzdahnu i potraži cigaru.

Nije mu se žurilo.

* * *

Tanak, siv i vijugav stub dima dizao se sa krova u olovno nebo, probijajući se kroz granje i lišće.

Koliba se nalazila na početku velikog pojasa šume, kao slepljena za padinu brežuljka tako da se gornji deo krova jedva nazirao izdaleka.

Sa zadnje strane nalazila su se četiri konja privezana za gredu. Unutra, u ozidanom ognjištu je gorela vatra, a oko nje četvorica ljudi. Gruba, neobrijana lica i mokri kaputi... Skoro da se nisu razlikovali među sobom osim... Ala Feldmana. I zaista, on je bio odeven drugačije od ostalih: nosio je lovački kaput sa resama boje dimljenog mesa, šešir sa velikim paunovim perom raskošnih boja, i drečavocrvene pantalone koje su se mogle poznati miljama unaokolo.

Peti stanovnik kolibe bio je petnaestogodišnji dečak krupnih crnih očiju koje su uplašeno posmatrale sve oko sebe i prestravljeno treptale na svaki neočekivan pokret. Ležao je vezanih ruku i nogu na nekom starom ležaju prekrivenom olinjalim ćebetom. Zvao se Bendžamin Džons i još mu niko nije rekao zbog čega je vezan i zašto mu ne daju da ode kući. Tu je čamio već treći dan jedući stari hleb i sušenu govedinu i pijući vodu iz neke kofe.

– Podstakni jače tu vatru – dobacio je Feldman čoveku kraj ognjišta.

Ovaj se okrete.

– Ali dim... Videće se – odvratio je u nedoumici.

– Ko će ga videti? Misliš da su oni cmizdravci iz Kempa potrčali za nama?

– Ja bih da se što pre izgubim odavde! – dobacio je jedan dugonja u du-

gačkom kaputu od kože. Sada je čučao i zamišljeno buljio u plamen.

– Zašto? – podsmehnuo se Feldman. – Kevin Dojl je do sada pet puta skinuo svoju značkicu i odmaglio za Sonoru!

– Znam, ali... Tri leša. Možda nismo morali...

– Zaveži! – zaurlao je Feldman i prigdigao se. Bio je snažan, visok čovek, i kako se dečaku činilo, viši od planine. – Ovde ja zapovedam! – nastavio je besno. – I nema odlaženja bez moje dozvole! Jasno?

Pošto mu niko nije odgovorio smatrao je da je razgovor završen. Zatim je uzeo malu kožnu torbu i pažljivo je otvorio.

– Deset hiljada... – prošaputao je zažarenih očiju. – Kada ovo podelimo možemo se odmarati najmanje dva meseca.

– Samo što dalje odavde – dobaci dugonja ponovo.

Feldman ga žurno odmeri.

– Pa ne misliš valjda da ću ostati u ovoj jazbini i samo sanjati lepe cure? – dobacio je. – Naravno da idemo! Menjamo klimu, momci.

– Šta ćemo sa dečakom? – upitao je neko.

– Da... to je dobro pitanje – složio se Feldman.– Sve nas zna, a to baš i nije zgodno po nas. Zato predlažem da bude nezgodno po njega!

Ostali ovu „šalu" nisu prihvatili sa preteranim oduševljenjem. On je to primetio i u trenu se uozbiljio.

– Dođavola! – opsovao je streljajući ih pogledom. – Da se niste sažalili kao neke babetine? Mislite li da ću ga pustiti da ode u Kemp i ispriča sve o nama? Treba li zbog toga celoga života da bežim od poternica i saveznih šerifa? A ne, to Feldman neće! A nećete ni vi!

Baš tada napolju zarzaše konji.

Feldman je podigao ruku što je značilo da se niko ne miče. Šta se dešava? To izgleda niko nije znao. Da li napolju ima nekoga ili su konji zarzali zbog divlje životinje u blizini?

Ipak, svi su povadili koltove i pogledali prema vratima.

Na kolibu se spustila tišina.

Čulo se samo pucketanje pokislih drva u ognjištu.

Odjednom se rzanje ponovilo. Ovoga puta ga je pratio pljesak, a zatim i topot konja.

– Prokletstvo! – opsovao je Feldman i naglo otvorio vrata kolibe.

Imao je šta da vidi. Njihovi konji bili su odvezani i sada su kao pomahnitali grabili niz padinu.

Četvorica bandita su istrčala napolje sa revolverima u rukama.

– Koja je to hulja... – započeo je Feldman, ali je zastao na pola rečenice

Na sredini polja, ispred prvih stabala velike šume, okrenut prema njima, stajao je čovek. Imao je elegantno skrojeno tamno odelo kakvo nose samo ljudi iz velikih gradova, dok mu se snežno bela košulja belasala kao grudva snega u sutonu. Držao je ruke prekrštene na grudima i, čini se, mirno izazivao smrt. Razdvajalo ih je samo tridesetak metara i jasno su se videli.

Sam protiv četvorice!

Feldman je na tako nešto mogao samo da se nasmeje. No, brinulo ga je to što stranac nije bio iz Kempa, a nije ličio ni na šerifa. Pre je podsećao na kockara čiji fini i negovani prsti znaju samo za karte i male salonske revolvere.

– Feldmane! – začuo se strančev glas, metalno jasan i hladan, hladniji od ledenog severca.

– Šta hoćeš, dendi? – upitao je vođa razbojnika.

– Hoću malog Džonsa... i jedno obaveštenje! – doviknuo je Holidej.

– Zista? – podsmehnuo se lupež.

– A ko si ti? Propovednik ili grobar? Crkvenjak? U stvari, kada malo bolje razmislim, tako nalickan i mirišljav bio bi pogodan da nekom muškarcu budeš zamena za...

– Bolje da ne trabunjaš gluposti – prekinuo ga je Dok, ni jednog trenutka ne ispuštajući ostale iz vida.

Feldman se nervozno nasmejao. Ovakvoj ludosti nikada se ne bi nadao.

– Ovo je neki ludak... – promrmljao je svojim ljudima.

Dok su oni tako stajali leđima okrenuti kolibi, šerif Kevin Dojl se nečujno prišunjao sa druge strane. Prilepljen uza zid i sa revolverom u ruci, primicao se korak po korak ulaznim vratima.

Bio je obliven znojem i činilo mu se da mu srce lupa tačno pod grlom.

Jer, ako se samo neko od njih okrene, biće izrešetan. Ipak... nadao se da će imati sreće. Samo da stranac izdrži tamo, pomislio je. A šta ako počnu da pucaju? Onda će strančeve šanse biti minimalne...

Oni su već držali „koltove" u šakama, a nepoznati je mirno stajao sa rukama prekrštenim na grudima, kao da se nudio da ga ubiju.

Uostalom, sam je tako hteo.

U stvari, bio je to njegov plan: rasterati im konje, a kada izjure držati im pažnju dok se on ne prišunja kolibi i pokuša da izvuče dečaka. Ako je živ...

Sa divljenjem je pomislio na stranca i njegovu bezumnu hrabrost. Pa taj čovek je stavljao život na kocku zbog nekog dečaka koga nikada nije video! Samim tim činio je mnogo i za njega, mladog šerifa koji se trudio da ispuni obećanje dato ocu.

Sad su ulazna vrata bila na dohvat ruke i Dojl je lakše disao. Ipak, lupežima je još uvek video leđa.

Dok je lagano krenuo prema njima, ruku spuštenih blizu „koltova". Peševi njegovog dugog kaputa padali su iza futrole i rukama oslobađali put.

– Stani! – viknuo je Feldman i podigao ruku. – Hoću da znam ko si pre nego zariješ nos u zemlju!

Džordžijanac nije zastao.

– Rekao sam da bacite oružje! – ponovio je odsečno. – Još nije kasno!

– Ovaj je zaista lud! – povika Feldman iskreno začuđen. – Zar nemaš imena, kicoše? Govori, ko si?

– Zovi me Holidej – odvratio je ovaj. – Dok Holidej.

Feldman preblede.

– Šta? Ti si Dok Holidej?! Pucajte, ljudi! Brzo, inače...

„Koltovi" su se podigli i ova surova otvrdla lica su po ko zna koji put bila spremna da drugome oduzmu život.

Pri pomenu Holidejevog imena Feldman je zadrhtao kao prut. Slušao je o njemu toliko toga i znao da je nenadmašan. U magnovenju se setio da mu je poznato to odelo, bela košulja i neobično oružje. Neko u Vajomingu mu je pričao o svemu. Bila je to pomalo neverovatna priča o kockaru sa „nepromašivim" koltom.

– Pucajte! – viknuo je ponovo.

Ljudi su poslušali i pripucali.

Kao otrovni insekti zrna su prohujala pored Džordžijančeve glave. Jer, Holidej više nije stajao: bacio se na zemlju, izvlačeći revolvere još u padu.

Oslonjen o laktove pritisnuo je oroze i iz niklovanih cevi sevnuli su smrtonosni hici pravo prema ubicama iz Velmet doline.

Najbolji strelac Zapada je i ovaj put opravdao svoju reputaciju. Zrna su pogađala tamo gde je želeo; u šake, podlaktice i ramena. Ipak, najuporniji su dobili pogodak u grudi i pali na kolena.

Oštroumni Feldman je shvatio da mu kola kreću nizbrdo. U njegovom zločinačkom mozgu sevnula je spasonosna ideja.

Dečak!

Mali Bendžamin Džons biće njegova karta za odlazak sa ovog bojišta!

Zato je opalio nasumice nekoliko metaka i potrčao prema kolibi. Srećno se dokopao ulaznih vrata i gotovo naglavačke uleteo unutra. Nije bio pogođen i sve šanse su bile na njegovoj strani. Holidej se neće usuditi da puca kada je dečak pored njega.

Dograbio je torbu sa novcem koja je stajala na stolu pored ognjišta. Čvrsto ju je zgrabio i zadovoljno se iscerio: sada je sve bilo njegovo. Sve!

Okrenuo se prema postelji i zastao kao gromom pogođen.

Dečaka tamo nije bilo!

Onda je, istina nejasno, opazio priliku nekog drugog čoveka.

Nebesa, pomislio je u sebi. Zar je sve izgubljeno?

Čovek se pomerio i za tren mu je nešto blesnulo na grudima. Šerif? Šerif iz Endžels Kempa? Zar on?

– Ne mrdaj! – dopro je do njega zapovednički glas.

Ali Feldman nije imao nameru da tako lako odustane. Torba sa deset hiljada dolara i dečak šćućuren u uglu – to je morao da ima po svaku cenu. U protivnom, čekala su ga vešala.

Potegao je revolver.

Grmljavina „kolta" potresla je trošnu kolibu i iznutra je obasjala narandžastim plamenom.

Dok Holidej se stvorio na ulazu baš u trenutku kada je Al Feldman posrnuo unatrag, odbačen smrtonosnim hicima mladog šerifa Kevina Dojla. I zaista, vođa razbojničke družine umirao je na nogama, ne ispuštajući torbu iz ruke. „Kolt" mu je ispao iz klonule šake i za trenutak je zastao kao okamenjen... Posle nekoliko trenutaka stropoštao se bez reči.

Džordžijanac se naslonio na zid i polako napunio doboše svojih revolvera.

Kevin Dojl se pojavio na ulazu noseći u naručju poluonesvešćenog mališana. Nedaleko od njih ležao je nepomični Feldman otvorenih očiju i ukočenog lica koje je odavalo zaprepašćenje.

Malo dalje, razoružani banditi su se teturali jaučući od bolova. Oni nisu predstavljali opasnost, jer niko nije želeo da se maši oružja. Njihov gazda je bio mrtav, a jedan jedini čovek razoružao ih je majstorskim, nepogrešivim pogocima.

Nad celim predelom zavladala je tišina. Počeo je da se hvata sumrak.

– Gospode bože! – prošaputao je Kevin Dojl još uvek držeći preplašenog dečaka u rukama. – Nisam verovao da imate bilo kakve šanse!

– Šansa uvek postoji – prokomentarisa Dok mirno. – Uostalom – nastavio je i pokazao na mrtvog razbojnika – vi ste vašu šansu efikasno iskoristili.

Mladić proguta „knedlu".

– Priznajem da sam... da mi je bilo mučno kao nikada do sada. Ovo mi je prvi pravi obračun – priznao je. – Ali... šta sada?

– Sada treba da vežete ove lupeže. Onda idite po njihove konje, a ja ću malo porazgovarati sa njima.

Mladić je klimnuo glavom, pažljivo spustio dečaka na stolicu i bez reči svezao desperadose. Dok je pokušao nešto da sazna, ali na njegova pitanja banditi nisu znali odgovore. Nijedan od njih nije poznavao Ajzaka Rouza niti je čuo za njega. I tako je nit koja je Holideju mogla da ukaže ko mu je u Sonori glavni protivnik bila ponovo prekinuta.

Nešto kasnije razbojnici su poterani ka naselju, ruku privezanih za sedla.

Mladi šerif je primetio da njegov nepoznati „pomoćnik" okleva da krene.

– Zar nećete sa mnom?– upitao je.

– Stići ću vas. Samo krenite!

– Šta se desilo?

– Neko nas posmatra sa onog prevoja.

Mladi Dojl se uzvrpolji.

– Gde? Odakle? Mislite li da je neko od njihovih?

– Ne znam, ali taj nekome od nas dvojice ne misli dobro. Proveriću šta je po sredi – kazao je i pomilovao ždrepca koji je tiho zarzao.

* * *

Grinov najamnik je shvatio da je propustio priliku da ustreli Holideja kada se obračunavao sa družinom iz kolibe. U stvari, bio je ubeđen da će banditi umesto njega završiti posao i tako mu, što je moguće više, olakšati situaciju. Ali, taj čovek je poput čarobnjaka pobedio svoje protivnike, to jest, onesposobio ih za dalju borbu.

Jedan čovek savladao ih je za svega nekoliko sekundi.

Rošavi lupež iz Sonore nepomično je stajao na brežuljku, čvrsto stežući kundak puške. Razdaljina je bila prevelika za siguran pogodak.

Dok je tako stajao i posmatrao, primetio je da se jahač na belom ždrepcu

odvojio od ostalih i pošao u njegovom pravcu.

Okrenuo je svog konja da bi našao pogodan zaklon. Jer, Terens Mil nije bio čovek koji uzmiče. Za konjem je ostao jasan, dubok trag preko polja. Holidej će morati da prati taj trag, pomislio je i lukavo se nasmešio.

Od šume ga je delilo jedva pedesetak metara. Ivica brežuljka skrivala ga je od svih pogleda, a to mu je dosta značilo.

Sada je bio sasvim blizu šume, tamne i avetinjske. Još više je usporio pošto je, očigledno, imao svoj plan. Posle nekoliko trenutaka uzdigao se u uzengijama, spreman na skok. Konj je išao dalje, a on je oslobodio noge i kleknuo na sedlo. Sekundi su prolazili...

No, čim se našao pod jednom velikom granom, Mil se „odlepio", ispružio ruke i čvrsto se uhvatio za vlažnu, ispucalu koru.

Životinja je odgalopirala dalje, ne zaustavljajući se.

Terens Mil se uspravio i pripio uz stablo, čizmama oslonjen o granu. „Kolt" je držao u ruci, spreman da zapuca u svakom trenutku. Uskoro će Holidej projahati ovuda. Poslednji put.

Ali, plaćenik Volta Grina suviše je potcenio čoveka iz Džordžije. Minuti su prolazili, a niko nije nailazio. Prošlo je pola časa u jalovom čekanju.

– Prokletstvo... – promrmljao je razbojnik, obuzet nestrpljenjem i slutnjama. Holidej nije upao u klopku. Sada je morao da krene dalje.

Stavio je prste u usta i zviznuo.

Odmah iza toga čulo se šljapkanje po vlažnoj zemlji i Milovo lice se ozarilo. Njegov konj se pojavio iz tame otresajući glavom.

Hitro je skočio u sedlo i poterao životinju nazad, istim putem kojim je i došao.

Kada je izbio na vrh visoravni, zategao je uzde i bacio pogled okolo. Bio je pažljiv koliko god je to bilo moguće, ali nije primetio ništa sumnjivo.

U daljini je video šerifa koji je prema Endžels Kempu vodio trojicu ranjenih bandita. Holidej nije jahao sa njim. Gde bi mogao biti?

Poterao je konja padinom, ali sada sasvim lagano i oprezno.

Suton u Velmet dolini već se preobražavao u noć.

Dok je jahao, stalno mu se činilo da čuje topot kopita drugog konja iza sebe. Nije mu bilo jasno zbog čega se ustručavao da se okrene i proveri. Nije to bio strah već neka vrsta tvrdoglavog uverenja da će pred samim sobom ispasti budala ako se okrene i ne vidi ništa.

Ipak, jahao je sve sporije, ukočen u sedlu, ušiju naćuljenih za svaki šum. Njegovo rošavo lice dobilo je pepeljastosivu boju, a čelo se orosilo znojem.

Najzad je stao.

Više nije bilo dileme: neko se nalazio iza njega. Mogao je da pretpostavi o kome se radi.

Naravno, iskusni zločinac je znao da ne treba da napravi nikakav prenagljen pokret. Levom rukom je držao vođice,

a desnu je udaljio od sebe. Tako je polako okrenuo konja...

– Mene tražiš?– čuo je Džordžijančev glas.

– Tebe! – odvratio je Mil.

Više nisu govorili. Reči su, naprosto, bile izlišne.

Ćutali su i preteći se posmatrali preko griva svojih konja, obavijeni noćnom koprenom. Sa jedne strane Dok Holidej, kockar i strelac kome nije bilo ravnog na Zapadu. Sa druge je bio Terens Mil, plaćenik Volta Grina i bivši šerif iz Kolorado Springsa, ogrnut kabanicom koja je bila njegov adut.

Obojica su polako sjahali, konjima sa leve strane.

Životinje su se odmah udaljile u potrazi za travom tako da su dvojica ljudi ostali potpuno sami.

Mil je pažljivo izvukao „kolt", pokretom koji se ispod kabanice nije primećivao. Sada je cev oružja držao uperenu kroz mali prorez i čekao.

– I ti si jedan od onih koji mi preprečuju put za Sonoru? – zapitao je Holidej zaustavivši se na pristojnoj udaljenosti od bandita. No, bila je to razdaljina koja se Milu nije sviđala, pa je nastavio da korača napred.

– Jesam – potvrdio je.

– Ko te je poslao?

– Saznaćeš u paklu – suvo je odvratio razbojnik.

Prst ubice vrteo se na okidaču želeći da bude siguran u hitac. Kada kockar pođe rukom prema oružju, on će pucati. Ipak, pokušao je još malo da skrati rastojanje pa je lagano krenuo napred.

– Bolje ostani gde si! – naredio mu je Džordžijanac.

No, Mil je ćutao i koračao.

Međutim, što se više približavao, sve više ga je zbunjivala kockareva mirnoća. Ali prsti kojima je čvrsto stezao dršku revolvera ulivali su mu samopouzdanje.

U određenom trenutku zaključio je da više ne može da promaši.

– Umri, đavole! – povikao je i pritisnuo oroz.

Kockar je potegao delić sekunde kasnije, ali je izgledalo da su se pucnji slili u jedan. Narandžastocrveni plamenovi ukrstili su se na svojim putevima kao mačevi, čudni svetleći mačevi koji nose smrt.

Onda je zavladala tišina.

Oba čoveka su stajala na svojim mestima i čekala.

Zatim je Terens Mil kratko uzdahnuo i pao na kolena. Opalio je još jednom, ali pred sebe.

* * *

Na izlazu iz Velmet doline Dok Holidej je sustigao Kevina Dojla koji je jahao iza svojih zarobljenika.

– Šta se desilo? – upitao je mladić.– Ko je bio onaj nepoznati na visoravni?

Dok je pripalio cigaru i odbio gust dim.

– Ne znam – rekao je. – Nije bio govorljiv.

– Je li... mrtav?

– Izgleda.

Mladić je shvatio i odustao od daljeg ispitivanja. Čovek koji je jahao pored

njega bio je velika zagonetka. Tajanstven i nekako dalek, imponovao mu je hrabrošću, veštinom i neverovatnim mirom. Bio mu je beskrajno zahvalan što mu je pomogao u ovoj akciji i omogućio da se Čajnes Kemp vrati svetlog obraza.

– Koliko ostajete u Kempu, mister? – pitao je.

– Samo da odspavam. Nastaviću put sutra.

Dojl se nakašlja.

– Hteo bih da vam kažem da sam...

– Nije potrebno da mi zahvaljujete.

– U redu, ali...

– Ja sam samo prolaznik, a vi ostajete u Kempu. Zato zaboravite da mi bilo šta dugujete. Da li tražim puno?

Mladić je samo slegnuo ramenima i nastavio da jaše. No, s vremena na vreme je odmeravao svog saputnika i to tek kada je žar cigarete malo jače zasvetleo. Izraz njegovog lica nije se menjao: podjednako miran, možda nešto više zamišljen i malo stisnutih usana, i dalje je izgledao ozbiljan, tajanstven i dalek.

Nastavili su da jašu kroz noć.

Nebo je bilo prepuno zvezda.

* * *

Tatltaun je bio poslednje veće naselje pre njegovog cilja.

Dok Holidej je imao utisak da ga u svakom mestu na putu prema Sonori očekuje nova zaseda. Pa ipak, tvrdoglavo je jahao prema opasnostima, sada već radoznaliji nego ranije. Nije znao ko mu je neprijatelj, ali je bio siguran da će to uskoro saznati. Jedno je bilo izvesno: Apertonovo pismo i poziv u pomoć nisu bili lažna uzbuna već prava istina zasnovana na surovoj stvarnosti.

Sjahao je pred „Fantastiko salunom", najvišom zgradom u tom delu ulice. Iako je bila najuočljivija, na zgradi ništa nije izgledalo reprezentativno. Zidovi su bili neokrečeni i isprani kišom, drvenaraija popucala od sunca, a svako drugo prozorsko okno razbijeno i zakrpljeno debljom hartijom ili običnim platnom.

Unutra je bilo nešto bolje. Prostorija bila neočekivano velika, a belina stolnjaka jasno je odudarala od svega što se nalazilo u polutami. Holidej je izbrojao dvanaest stolova i četiri stuba u nekoj vrsti potkrovlja.

Na spratu su verovatno bile sobe, a dole se nalazila i mala recepcija, kao produžetak šanka. Tu je bila tabla sa ključevima i jedna knjiga iskrzana po ivicama u koju su se upisivali gosti.

Iza pulta sedeo je sitan, pogrbljen starac sede kose i „debelim" naočarima na nosu. Čim je ugledao Džordžijanca uslužno se podigao, odmah okrenuo knjigu i ponudio mu pero za potpis.

– Dva dolara noć. Ako ostanete duže, imate popust – dobacio je veselo, neobično pocupkujući.

– Šteta što ne mogu da koristim vaš popust – kazao je Dok.

Čičica slegnu ramenima.

– Da znate da su takvi retki. Svi koriste samo jednu noć. Zato i uzimamo dva dolara.

Okrenuo je knjigu i bacio pogled na potpis.

– Dok Holidej... – promrmljao je kao da se nečega priseća.

– Nešto nije u redu?

– Ne to, mister – rekao je starac. – Nego... setio sam se da se neko raspitivao za vas...

– Za mene? – iskreno se iznenadio Holidej. – Ovde, u Tatltaunu?

– Da... sada se sećam. Jedan crvenokosi... Neki kauboj kao planina, ima ovolike ručerde. Došao je ovamo i pitao da li se Dok Holidej upisao u knjigu. Ja sam mu odvratio da pogleda sam, a on meni pesnicu pod nos: da sam pismen, starkeljo, ne bih te to ni pitao...

Holidej je izvadio cigaru i kresnuo palidrvce o stub.

– Zanimljivo – rekao je. – Da li je taj ovde... u salunu?

Čičica je istegao vrat i pažljivo osmotrio posetioce u prostoriji. Onda je odmahnuo glavom.

– Nije. Sigurno bih ga primetio. Da li ga poznajete?

– Ne. Ali predosećam da ćemo se upoznati.

Rekavši to, kockar se uputio prema šanku.

* * *

Stranac je u salunu vrlo brzo privukao pažnju za kockarskim stolom.

Igrao je mirno, staloženo i blefirao samo u najkritičnijim situacijama. Sve u svemu bio je to poker koji do tada još nisu videli građani Tatltauna. Igrači su odustajali jedan za drugima da bi na njihova mesta dolazili novi, uvereni da će ih nadmašiti.

Holideja je ovo više zabavljalo nego što mu je predstavljalo napor. On je, u stvari, čekao trenutak susreta. Jer, neko ga je nedavno tražio, a to je značilo da će se uskoro naći sa njim, licem u lice.

Nije prošlo dugo, a u salun je ušao Džimi Hedvej, crvenokosa ljudina i jedan od glavnih čuvara Volta Grina. Iako mu je pala u oči gužva oko jednog stola, ipak se uputio pravo ka recepciji. Mali, pogrbljeni čičica ga je prepoznao i uplašeno ustuknuo. Hedvej je stavio svoju ogromnu šaku preko knjige i upiljio se u čoveka.

– Još nije stigao? – upitao je lagano.

Starac zatrepta.

– Je li stigao? Ko?

Hedvej pokaza prstom na knjigu.

– Dok Holidej! I nemoj da me slažeš, stari. Udaviću te kao mačku i baciti u potok!

Starac shvati da nema kud. Ipak, nakašljao se i tiho ponovio:

– Dok Holidej... Samo da vidim... Došao je neki stranac, ali moram pogledati da li je to on...

– Dobro otvori oči! – grmnu Hedvej. – I pazi da nešto ne preskočiš!

Starac je drhtavim rukama okretao listove.

– Samo malo... Evo ovde... Da, u pravu ste. To je on.

– Gde je?

– Došao je nedavno i platio dva dolara za noć...

– Pitao sam te gde je sada! – prosiktao je snagator i, zgrabivši čičicu za okovratnik, podigao ga uvis.

– Ta... tamo je – krkljao je siromah, nemoćno se koprcajući u vazduhu.

– Igra poker...

Hedvej ga je grubo pustio i stari se skljokao na pod. Iako se samo malo ugruvao, ostao je iza pulta čekajući da se napasnik udalji.

Džin se progurao kroz gomilu hvatajući posmatrače za vrat i ramena i odbacujući ih ustranu kao stabljike. Na taj način se za tili čas našao kod stola i žurno odmerio igrače.

– Koji od vas je Holidej? – upitao je hrapavim glasom i nagnuo se malo napred.

Trojica su se međusobno pogledala, a onda... Onda su okrenuli glave prema četvrtom. Taj je sedeo malo zavaljen u stolicu, odeven u elegantno tamno odelo i košulju belu kao sneg.

– Ti si taj? – obratio mu se Hedvej.

Džordžijanac ga nije udostojio pogleda. Imao je dobre karte, ali videlo se da njegovi partneri gube volju za daljom igrom. Nije ni čudo, jer je crvenokosi snagator delovao zastrašujuće.

– Varao si ove ljude! – dobacio je, ne znajući kako drugačije da započne svađu. – Video sam!

Holidej ga je odmah „pročitao".

– Šta si rekao? – upitao je mirno.

– Rekoh da si varao ove ljude! – ponovio je crvenokosi.

– Stvarno? Ne znam kako si to video, a još manje zašto si to rekao! – čudio se Dok gledajući karte. – Što se petljaš tamo gde ti nije mesto? Oni koji imaju pravo nešto da kažu ne žale se.

– Ali ja se žalim u njihovo ime!

– Pa žali se – slegnu Dok, i dalje neverovatno miran. – Ti i jesi za žaljenje, amigo...

Hedvej pocrvene kao rak.

– Svi vi iz Sonore ste takvi – dodao je Holidej. – Imate priviđenja.

Bio je to pun pogodak.

Hedvej je ustuknuo, ne više tako siguran u sebe. Na sebi je osetio poglede ostalih, a to nije voleo. Uostalom, šta je ovaj dendi znao o Grinu? Da li su mu Porter i Mil ispričali nešto? Očigledno da jesu, inače mu ne bi pominjao Sonoru.

– O čemu to pričaš, kicošu? – povikao je i lupio rukom o sto tako snažno da je drvena ploča naprosto zadrhtala.

Trojica Holidejevih partnera nečujno ustadoše od stola i brzo se udaljiše.

Džordžijanac je ostao sam.

Za to vreme Hedvej je podigao ruke uvis.

– Ako misliš da me ustreliš, odmah ti kažem da nemam oružje, kicošu. Nenaoružan sam i to svi vide...

– Vidim i ja – složio se Dok. – Tebi oružje nije ni potrebno.

– I nije pošto ću te ubiti pesnicama! A pre toga ću te tako smlaviti da ćeš žaliti dan kada si me sreo!

– Ja čekam.

Bio je to izazov koji je zaprepastio i samog Irca. Njemu je Holidej delovao nekako slabo i sićušno; bio je ubeđen da će ga srediti jednim udarcem.

Džordžijanac je i dalje mirno sedeo, a na stolu pred njim ležale su razbacane karte i nešto novčanica. Malopređašnji igrači i kibiceri napravili su pristojno odstojanje od stola. Svi su ćutali, čekali i unapred žalili čoveka u crnom. Umesto po šerifa, krčmar je jednog momka poslao po doktora.

Crvenokosi džin ljutito zgrabi sto i podiže ga iznad glave. Želeo je da ga baci na protivnika i tako ga onesvesti.

Dok je imao vremena da izvuče oružje i reaguje na svoj uobičajeni način. Međutim, on je učinio nešto sasvim drugo...

Hitro je skliznuo sa stolice hvatajući desnom rukom njen drveni naslon. Onda se okrenuo prema Hedveju i raspalio ga stolicom preko grudi.

Sve se dogodilo u deliću sekunde.

Hedvej je zaurlao od bola i spustio ruke. Zbog jakog udarca snažno se zateturao, a onda mu je masivni sto pao na glavu i oborio ga.

Salunom je prošao glasan žagor.

Dok je prišao šanku i pozvao krčmara. Ovaj je koraknuo bliže, ali je više gledao iza njegovih leđa.

– Jedan brendi – kazao je kratko.

Krčmar je jedva napipao flašu. Dok je mirno ispio piće, a onda se okrenuo prema Hedveju koji se polako pridizao, otresajući glavom kao ošamućeni bik.

I zaista, Irac se teturao pokušavajući da sa očiju skine koprenu nesvesti. Pogledom je potražio kockara i najzad ga ugledao pored šanka.

Pakosno se iscerio...

Zatim je dograbio jednu dopola ispražnjenu flašu sa prvog stola i razbio je veštim pokretom, zadržavajući grlić u ruci. Tako „naoružan" krenuo je prema Džordžijancu zakrvavljenih očiju.

Nasrnuo je na protivnika sa podignutom rukom.

Ne menjajući položaj, Holidej je munjevito povukao i ispalio hitac.

Začuo se prasak i – staklo iz Irčeve ruke rasprslo se u stotine komadića.

Crvenokosi se ukočio u mestu i zapanjeno zurio u svoju šaku.

Bila je nepovređena.

Onda su trenutnu zbunjenost zamenili bes i ubilačka mržnja. Ponovo se ustremio na protivnika, ne obazirući se na „kolt" u kockarevoj ruci.

Odjeknuo je novi hitac.

Opasač koji je držao snagatorove pantalone pukao je i Hedvej je odjednom osetio da je ostao u dugačkim gaćama! Majstorski hitac čoveka iz Džordžije učinio je crvenokosog džina tako komičnim da su malopređašnji uplašeni posetioci počeli slatko da se smeju.

Hedvej još nije dolazio sebi. Zar je ovako nešto uopšte moguće?

Nesvesno je pridigao pantalone i zbunjeno zastao na sredini sale.

Smeh oko njega postajao je sve jači...

Osramoćen, Hedvej se povlačio ka stepeništu. Bila je to uvreda kakvu još nije doživeo. Znao je da nije dorastao Holideju u bilo kakvom obračunu licem u lice.

– Zapamtićeš ti Džimija Hedveja, prokletniče! – zapretio je više za sebe. – Onda je, još uvek pridržava-

jući pantalone, ustrčao uz stepenice, prema sobi.

Džimi Hedvej? Još jedno ime o kojem će se raspitati u Sonori. A to će ga odvesti na pravo mesto – pred onog koje poslao ubice da ga u zasedama čekaju duž puta. Ovaj je bio treći...

* * *

Rano ujutro, baš kada je vezivao kravatu, Holidej je začuo snažno kucanje na vratima sobe. Za svaki slučaj hitro je pripasao opasač i pažljivo otvorio vrata.

Ispred sebe je ugledao sredovečnog čoveka sa zvezdom. Pored njega se nalazio još jedan mlađi „zvezdonosac", verovatno pomoćnik.

– Holidej? – upitao je šerif.

Dok kratko klimnu glavom.

– Poznajete li ovog crvenokosog sa kojim ste se sinoć potukli?

– Ne – odvrati Dok mirno.

– Prvi put sam ga video. Šta se desilo?

– Ne znam. Koliko ja poznajen Irce, verovatno je umro od sramote.

Posmatrao je šerifa, ne shvatajući potpuno šta želi da kaže. Tek tada se setio sinoćne scene sa pantalonama.

– Mislite da je zbog onoga...

– Verovatno zbog toga. Pa svi su mu se smejali. Dakle, mogao je da izabere dva rešenja: da vas mučki ubije ili da ubije samog sebe.

– Ne mogu da verujem... – promrmljao je Holidej.

– Ni ja. Ipak je tako kao što sam vam rekao...

– Mogu li da ga vidim? Još je u svojoj sobi?

Šerif je klimnuo glavom.

Krenuli su praćeni gomilom radoznalaca koja se iskupila na prvu vest o vešanju u „Fantastiko salunu". Na ulazu u sobu šerif se okrenuo i strogo ih odmerio.

– Neka niko ne ulazi ovamo! – naredio je.

Ipak su stajali pred vratima i čekali.

Holidej je ugledao Hedveja koji se još uvek klatio na konopcu vezanom za luster. Bilo je čudo što je izdržao težinu gorostasnog Irca. Njegovo modro lice i iskolačene oči pružali su veoma neprijatan prizor.

Dok se okrenuo i pažljivo odmerio sobu.

– Šerife... – rekao je polako. – Zar mislite da se Irac sam obesio?

Čuvar zakona ga pogleda sa nerazumevanjem.

– Šta bi drugo moglo biti?

– On je ubijen – kazao je Dok mirno.

Šerif se trgao.

– Šta? Kako to mislite?

– Vrlo prosto. Samoubica treba da se popne na nešto da bi se obesio, a toga nema ispod njegovih nogu. Dalje... rekli ste da su vrata bila nezaključana, zar ne? Po mom mišljenju, unutra je bio neko koga on poznaje. A tu je i konopac.... Zašto bi jedan jahač donosio laso sa konja da bi se obesio u sobi? Zar nije jednostavnije da sam sebi puca u glavu?

Šerif se počeša iza uha.

– To zvuči dosta logično – rekao je.

– Ali ne vidim zašto? Zašto?

– Ne vidim ni ja, šerife. Ali, verovatno se nije obesio zbog sramote. To sigurno ne!

– Negde mora da leži odgovor – jadao se šerif.

Dok klimnu glavom.

– Za mene, odgovor je u Sonori. Ali to je duga priča.

A onda se jedan čovek izdvojio iz gomile. Imao je kratko ošišanu plavu kosu i lice posuto pegama. Na glavi je imao šešir natučen na čelo.

Čak Merik!

* * *

Volt Grin je taman počeo da jede, kada se pojavio Čak Merik, zadihan i prašnjav od glave do pete. Po izrazu lica svog pomoćnika Grin je mogao da zaključi da nosi loše vesti. Zato je vratio viljušku u tanjir, kratko uzdahnuo i mračno odmerio pridošlicu.

– Dakle?

Merik je skinuo šešir i provukao prstima kroz kosu.

– Holidej dolazi, gazda!

Grin se zagrcnuo i stegao ivicu stola tako snažno da su mu zglobovi pobeleli. Krv mu je jurnula u lice, a disanje odjednom postalo isprekidano i teško. Više je voleo da čuje da mu je trgovina izgorela ili nestalo dvadeset rasnih konja, mnogo više od hladnog i kratkog „Holidej dolazi, gazda".

– Znači, probio se? – reče kroz zube.

– Porter i Terens Mil su najverovatnije mrtvi, čim se do sada nisu javili. Što se tiče Hedveja...

– Da?

– Ja sam ga ubio.

– Šta? – poskočio je Grin. – Ubio si ga? Zašto, sto mu gromova?

Merik je polako okrenuo šešir kojeg je držao u ruci. Mirno je sačekao da gazdu prođe prvi bes, a onda odvratio: – Našao sam ga u Tatltaunu, u „Fantastiko salunu". Pričao mi je da je već imao sukob sa Holidejem i da nije uspeo. Rekao mi je da je to najtvrđi orah koji je ikada sreo. Ali, nije nesalomiv, dodao je.

Grin je bio nestrpljiv.

– To znam i bez njega! – prasnuo je. – Ali zašto si ga ubio?

– Tražio je veću nagradu. Deset hiljada dolara... ili će obelodaniti sve šta se radi u Sonori.

Volt se glupo zablenu u Merika.

– On? On je to rekao? Ta glupa, crvenobrada volina? Mene je našao da uceni? Nebesa! To si dobro uradio! Niko te nije opazio ili nešto čuo?

Merik odmahnu glavom.

– Pravio sam se da je sve u redu dok mu, u jednom trenutku, pažnja nije oslabila. Onda sam ga udario jednom daskom koja je ispala iz kreveta što ga je onesvestilo. Posle sam iskočio kroz prozor, uzeo konopac sa sedla, vratio se istim putem i okačio ga o luster...

Volt Grin se nervozno nasmejao i zadobovao prstima po stolu.

– Obesio, ha? Mogao si ga ostaviti i da crkne sa nožem u srcu! Prokleti ucenjivač!

– Hteo sam da liči na samoubistvo – odvratio je Merik. – Ujutru sam se pridružio gomili i dobacio nešto kao „da su Irci ponosni i da su u stanju da se ubiju ako ih neko javno osramoti". A Holidej je prethodne večeri tako nešto i učinio skinuvši mu pantalone jednim pucnjem. To su mi ljudi ispričali...

– Tako? – mrmljao je Grin. – Jednim metkom? Znao sam da je to đavo u ljudskom obliku! Znao sam!

– Niko nije neranjiv, gazda – umešao se Merik. – Zašto bi se, uostalom, Holidej mešao u ono što i sam ne sluti?

– Da li ne sluti? Mi baš nismo sigurni u to. Aperton ga je pozvao da dođe i može biti da mu je objasnio šta se ovde događa. Doduše, taj čova nije nimalo naivan i ume da nanjuši stvar čak i onda kada mu se ništa ne kaže. Ti možda ne znaš da je prisan sa onim policijskim psetom Vajatom Erpom i da je od njega primio mnoge policijske navike. Imam gadan predosećaj kada je on u pitanju. Guši me nešto pod grlom i ne mogu da se smirim...

– Slažem se da je opasan, jer je sredio naše najbolje ljude – složio se Čak. – Ipak ću ga preuzeti kada dođe ovamo.

– Kada dođe? Znači, ti si siguran da će doći? A ja bih voleo da on uopšte ne kroči ovamo, razumeš? Slušaj, ono što si do sada uradio očigledno nije bilo dovoljno. Jedan čovek nije u stanju da izađe na kraj sa tim đavolom. Rouz, Terens i Hedvej su najbolji dokaz za ovo što kažem. Zato treba propisno da ga dočekamo. Imaš li ljudi za tako nešto?

Merik se počeša prstom iza uva.

– Terens i Porter su bili dobri, ali za grupnu akciju biće najbolji... Bob Šort i Miki Kulidž... Ili možda Majk Bišop.

– Pošalji njih. Neka postave zasedu kod raskršća prema Kolumbiji. To je pogodno mesto, jer ima dosta stena za skrivanje. I zapamti, neću više nikakav promašaj! U protivnom ću uzeti stvar u svoje ruke! A onda – dodao je i namrštivši se odmerio Merika – neću imati potrebe da plaćam tvoje usluge. Je li ti jasno?

Njegov prvi pomoćnik stisnu zube i kratko klimnu glavom.

Nešto kasnije dvojica konjanika izjahala su iz dvorišta hacijende. Volt Grin ih je ispratio pogledom i ostao da stoji kod prozora. Sada je sve što je stvorio došlo u opasnost: sav dugogodišnji napor podstaknut željom da se, na što bezobzirniji način obogati i postane neko. Ali svemu tome uzrok je bilo još nešto: gorčina i mržnja.

Volt Grin, sin sudopere iz Las Animasa kao da se svetio celom svetu za godine gladi, potucanja i života među najgorim otpadnicima. Setio se prvog „poduhvata", odnosno, pljačke banke „Friman" kada je prerušen u šerifa prevario vlasnika i išetao se iz grada natovaren džakovima punim novčanica.

Bio je to veliki početak koji ga je ohrabrio da i dalje nastavi u tom stilu. Uvek je pljačkao sam i nikada nije ostavljao tragove. Punih dvanaest godina gomilao je novac da bi jednoga dana došao u Sonoru predstavljajući se kao bogati trgovac.

Tu je počeo „drugi život", odlučno rešen da uspe. I zaista, novac se utrostručavao, a zajedno sa njim rasle su i želje Volta Grina. A kada su želje postale veće od mogućnosti pribegao je otvorenom nasilju. I dalje je išao u poduhvate, maskiran, surov i efikasan. Iako su mnogi slutili, niko nije mogao da dokaže da iza svega stoji bogati i moćni zemljoposednik i finansijer, Volt Grin.

Sada je imao moć i u njoj u potpunosti uživao. Više od svega voleo je da mu se slepo pokoravaju, bolje reći, da ga slušaju kao robovi. Postao je gospodar života i smrti u celom kraju. Novac mu je bio opsesija, ali i sredstvo kojim je hteo da ostvari konačni cilj – potpunu vlast nad celom oblašću oko Sonore.

Tu je postojalo još nešto.

Imao je želju da jednoga dana „prevrne" ceo Las Animas i osveti se celom gradu. On, koga su zvali kopile i pljuvali ga, smejaće im se u lice i vratiće svima ono što zaslužuju... sa kamatom.

A sada je sve to došlo u pitanje, jer se pojavio čovek koga nije mogao da zaustavi: Dok Holidej. Slavni pustolov ugrozio je sve što je on, Volt Grin, stvarao godinama. To moćnik iz Sonore nije mogao da dopusti, makar morao da gazi po leševima.

Volt Grin zaškripa zubima i čvršće stisnu dršku revolvera.

* * *

Pošto je skuvao kafu, debeljuškasti Kulidž je podigao lonče i žudno omirisao ivice. Za trenutak je sklopio oči i nesvesno se osmehnuo.

– Što miriše... – kazao je oduševljeno.

– Miriše vraga! – odbrusio je drugi, visoki i uvek namršteni Bob Šort. Iako je imao tek nešto više od trideset, prerano je osedeo što ga činilo mnogo starijim. – Od tvoje kafe će mi se prevrnuti utroba, glavonjo!

– Kako hoćeš – mirno jer odvratio debeljko i počeo da srkuće vrelu tečnost. – Nemoj posle da tražiš...

– Idi do đavola!

U dolini, na dlanu, lepo se videlo naselje Kolumbija. Bilo je to uobičajena slika kakvu su gledali danima, izvršavajući naredbe Volta Grina. A posao je bio dosadan: paziti, dežurati i javiti ako se nešto dogodi. Doduše, sada je bilo nešto drugačije pošto im je Merik kazao da je čovek koga očekuju izuzetno opasan i lukav. No, to ih nije uplašilo, jer je dve hiljade dolara bilo više nego dovoljno da održi njihovu pažnju. Grin je zaista bio široke ruke.

Sve je bilo tiho, a veliki zlatni disk sunca dodirnuo je ivicu zapada.

– Jesi li nešto čuo? – upita debeljko druga.

– Nisam – odbrusio je ovaj – ali sam zato osetio kako tvoja kafa smrdi milju unaokolo!

– Ipak, kao da sam čuo...

– Prokletstvo, šta si čuo?

– Konja. Čuo sam da je zarzao...

Sedokosi dugonja je lagano ustao i iz torbe izvadio veliki vojnički dvogled.

– Vidiš li šta?

– Ništa, baš ništa. Iz naselja niko ne izlazi, a ovaj put je prazan.

No, debeljko nije odustajao.

– Mogao bih se zakleti da sam čuo...

Njegov drugar je odložio dvogled i ponovo seo.

– Kada budeš ispio to lonče, nećeš čuti konja nego ćeš se sam pretvoriti u konja!

Pokoleban, debeljko je kratko uzdahnuo, a onda nekoliko puta promućkao lonče. I baš kada se spremao da sa uživanjem popije ostatak, obojica začuše rzanje konja sa leve strane.

Sedokosi je skočio kao oparen i dograbio pušku. Za to vreme njegov partner je bacio lonče na vatru i ugasio je. S puškama u rukama podelili su se na dve strane i stali da osluškuju.

Onda su se iznenađeno trgli.

Na kamenjaru, na stazi na kojoj nisu mogla da se mimoiđu ni dva jahača, pojavio se konj. Hodao je lagano kao da bira mesto gde će da stavi kopito. Preko sedla bilo je prebačeno telo nekog čoveka. Noge i ruke beživotno su visile preko konjskog trbuha, pretećи da svakog časa skliznu sa sedla.

Dvojica partnera su se zgledala u nedoumici: konj je išao pravo prema njima.

– Ova stvar mi smrdi – namršti se Šort.

– Šta ćemo?

– Ne znam. Ovaj visi na konju kao da je mrtav. Ali otkud ovde?

– Ko zna, možda i nije mrtav?

– Pogledaj! Opasač mu je bez oružja – uzviknuo je Šort.

– Ipak treba da proverimo – predložio je Kulidž.

– Važi. Ti idi dole do konja, a ja ću da motrim odavde.

Debeljko je žmirnuo, jer mu se ideja baš i nije dopala.

– Uplašio si se? – pecnuo ga je prijatelj.

– Možda. U stvari... zašto bih se plašio?

– Onda se popni na onu stenu i pogledaj ima li još koga u njegovoj blizini!

Debeli je pristao bez reči. Hitro se uzverao nekih desetak metara više, oslonio se na jednu izbočinu i prineo dvogled očima.

– Ima li?

– Ni žive duše – doviknuo je. – Vidim samo lešinare... Znači, ovaj je stvarno mrtav. Čim lešinari kruže...

– Dobro, dobro.... Hajde, silazi – doviknuo je sedokosi.

Debeljko je kratko klimnuo glavom: kretao se polako, ne ispuštajući pušku iz ruku. Kamenčići su mu se osipali ispod čizama i uz buku povlačili sa sobom druge koji su padali prema dolini.

Konj sa nepomičnim telom podigao je glavu i zastao.

Debeljko se najzad našao na ravnom i odahnuo. Levom rukom je dohvatio uzde.

– Polako, momče – obratio se konju. – Ako se ritneš, obojica odosmo dole...

Zaobišao je životinju sa leve strane i prišao čoveku. Još jednom je pogledao da se uveri: istina, futrola za oružje bila je prazna, a na sedlu nije bilo puške. U stvari, nije bilo nikakvih posebnih tra-

gova. Pošao je rukom želeći da uhvati mrtvaca za kosu i tako mu vidi lice.

Pokušao je da uzmakne, ali bilo je kasno.

Naime, „mrtvac" je podigao glavu držeći u zubima cev niklovanog „linkolna". Munjevitim pokretom uhvatio ga je za dršku i uperio u zabezeknutog lupeža.

– Da nisi pisnuo! – prošaputao je Dok.

Debeljko je zbunjeno treptao.

– Spusti cev puške! – naredio mu je kockar ponovo. – A sada zovi svog drugara!

Debeli Kulidž se još uvek tresao. U međuvremenu je Šort čekao na njegov znak.

– Bez trikova! – opomenuo ga je Dok. – Ubiću te kao psa ako ti bilo šta drugo padne na pamet.

– Šta... šta da mu kažem?

– Reci mu da sam šerif ovog mesta koje se vidi sa brda.

Odozgo se začuo nestrpljiv Šortov glas.

– Glavonjo, šta si se ukočio? Ko je taj?

– Šerif! – promumlao je Kulidž.

– Kakav šerif, budalo? – ljutnuo se sedokosi i počeo da se spušta. – Da nisi poblesavio od sunca?

– Dođi pa vidi!

– Dovedi ga ti ovamo...

Debeljko je prebledeo. Šta sada da smisli?

– Reci mu da ne možeš – šapnuo je Holidej.

– Ne mogu! – povikao je Kulidž. – Crkao sam dok sam silazio...

– To ti verujem! – dobacio mu je kompanjon i nastavio da se približava.

Holidej se nije micao. Bandit koji je silazio video je samo njegove noge, ramena, glavu a ruku sa oružjem zaklanjalo je konjsko telo.

– Šerif, veliš? – cerio se sedokosi. – Baš bih voleo da ga vidim. Ko li ga je udesio?

– Ne znam...

Njegov partner je zastao osetivši neku napetost u vazduhu. U svemu ovome nešto mu je bilo čudno. Kulidž je stajao kao hipnotisan i s mukom prevaljivao reči preko jezika. A to mu nikada nije bio običaj. Da li je to značilo...?

Klopka!

Bandit se oslonio na desnu nogu i podigao oružje.

Dok Holidej se u poslednjem trenutku pokrenuo. Levom rukom se odupro o uzengiju, a desnu hitro prebacio preko jabučice sedla i opalio.

Sedokosi lupež je zamlatarao obema rukama. Puška mu je izletela iz šaka i sa treskom se otkotrljala po kamenju. On sam pao je na leđa i više se nije pomerio.

Grmljavina pucnja razlegla se kamenjarom, odjekujući i ponavljajući se na nekoliko mesta. Posle nekoliko trenutaka sasvim je utihnula.

Holidej okrenu revolver prema debeljku.

– Sada baci tu pušku!– naredio je.

Čovek je poslušao što je brže mogao.

– A sada govori! – dobaci Dok strogo.

– Jeste li vas dvojica sami?

Ovaj nekoliko puta klimnu glavom.

– Ne lažeš?

– Na, zaista... Kunem se da... Sami smo.

– Pođi napred!

Ćutke je poslušao. Podignutih ruku peo se uzvišicom, posrćući po kamenjaru kao pijan. Kada su stigli do malog platoa gde su banditi ostavili stvari, Holidej je naredio:

– Stani!

Debeli je poslušao i sa olakšanjem odahnuo. Rukavom je obrisao znoj sa čela i okrenuo se prema Doku. Iako mu se na licu ogledao strah, oči su mu lukavo poigravale kao u zveri koja traži izlaz iz klopke.

– Kažeš da ste ovde bili samo vas dvojica? A može li se znati šta ste radili na ovom ćuviku?

Kulidž se uzvrpoljio. Ovaj čudni čovek odeven u prosto kaubojsko odelo koje mu očigledno nije pristajalo šibao ga je hladnim pogledom i terao ga da se oseća sasvim bezvredno. Iako se opis odela nije slagao, debeljko je odnekud slutio da pred sobom ima čoveka koga su čekali u zasedi. Tu njegovu pretpostavku potvrdila je čista bela košulja preko koje je nepoznati navukao neprikladnu kaubojsku jaknu, ali i revolver sa drškom od slonove kosti koji je pomenut kao znak raspoznavanja. Sigurno je to taj prokleti Holidej, pomislio je.

Debeli razbojnik proguta „knedlu" i... odluči da laže.

– Mi... zastali smo ovde... da se odmorimo.

Dok se ironično osmehnu.

– Ovde? Popeli ste se na ovu strminu zbog odmora? – dodade ironično. – Čuj, debeli, odmah da ti kažem da nemam mnogo strpljenja. Dakle?

– Ja stvarno ne znam...

– Rekao sam ti da ne lažeš, jer ti to samo otežava položaj! – prekide ga Dok ljutito. – Hoćeš da ti ja kažem šta ste radili? Čekali ste mene, zar ne?

Kulidž je uspaničeno promucao.

– Ne, kunem se... Pojma nismo imali..

– Jeste, jeste i moram priznati da ste izabrali odlično mesto. Ali, ja sam znao da mi se sprema doček pa sam vas nadmudrio. A sada kaži ko vam je nalogodavac!

Debeljko se uvijao i kršio prste.

– Ne... niste dobro procenili... Nismo hteli...

Holidej je gubio strpljenje.

– Slušaj, debela mešino – kazao je i izvadio revolver. – Sada zaista nemam vremena. Brojaću do pet – dodao i uperio debeljku revolver u čelo. – Jedan, dva...

Kulidž se preznojavao. Znao je da stranac misli ozbiljno, ali... jednostavno se paralisao.

Za to vreme Holidej je brojao.

– Četiri...

– Nemojte... čekajte.. – zavapio je debeljko.

U tom trenutku dole na putu je odjeknuo topot kopita konja u trku. Holidej je prišao ivici platoa i bacio pogled niz strminu. Puteljkom su punom brzinom jurila dva konjanika ostavljajući za sobom oblak prašine.

Debeljko je iskoristio taj trenutak i pojurio prema drugoj strani platoa. Učinio je to brzinom neverovatnom za njegovo

glomazno telo i kada je Dok pritrčao do ivice on se već spuštao niz padinu.

– Stani! – povikao je Džordžijanac strogo.

Verovatno uplašen da će mu Holidej pucati u leđa, Kulidž se okrenuo i pogledao naviše. U tom momentu se okliznuo i poleteo niz strminu. Glasno je kriknuo kada je svom težinom udario o jednu veliku stenu i nastavio da se kotrlja niz kosinu povlačeći sa sobom čitavu lavinu sitnog i krupnog kamenja. Zaustavio se na dnu jaruge i ostao da leži nepomičan, bez pokreta. Reka kamenja prekrila mu je gotovo pola tela, a oblak prašine zaklonio je vidik.

Nešto kasnije Holidej je sišao, pažljivo osmotrio debeljka iskolačenih očiju i čudno iskrivljenog vrata. Nekoliko trenutaka ga je posmatrao, a onda lagano ustao i krenuo dalje.

Nije mu bilo prvi put da jaše u neizvesnost.

* * *

Salun „Zvezda" u Sonori bio je najbolji u pravilnom redu kuća pored kojih je Dok prošao. Zgrada je bila izgrađena u meksičkom stilu, sa ravnim krovom od crepa i verandom od okrečenog kamena, sa tri polukružna ulaza. U dvorištu je bio i poseban boks za konje pred kojim je dežurao neki momčić, prihvatao životinje i pazio na njih dok su vlasnici u salunu.

I unutrašnjost je delovala veoma pristojno: čist uredan nameštaj, ogledala iznad šanka, zavese na prozorima...

Dočekala ga je tišina, jer u rano popodne nije bilo mnogo posetilaca.

Holidej je prišao barmenu.

– Hteo bih brendi i jedno obaveštenje.

Barmen, mlađi čovek lukavog pogleda osmotrio ga je od glave do pete.

– Brendi nemamo, stranče. Samo viski.

– Može i viski – složio se Dok. – A obaveštenje?

– Zavisi – odvratio je sležući ramenima.

Dok nije rekao ništa. Mirno je sačekao da mu barmen napuni čašu i upitao:

– Poznajete li Rouza i Hedveja?

Barmen je zastao gledajući pred sebe. Iako se činilo da se priseća, Dok je verovao da razmišlja može li svoje obaveštenje nekako da unovči.

– Zašto? – upitao je.

Kada mu je Holidej pružio savijenu dvadeseticu čovek je prestao da razmišlja.

– Svrate ovde ponekad, mister – kazao je tiho. – Ali ne često. Rade za mister Grina. Volta Grina.

– A mister Grin... Gde živi?

– Blizu Sonore, na južnoj strani grada. Tamo ima veliku kuću i imanje. Ali ne bih vam preporučio da idete tamo bez velikog razloga.

– Zbog čega?

– Nije bezbedno... Eto, danas su bez opomene pucali na nekog slučajnog prolaznika. Jedva je umakao.

– Šta šerif kaže na to?

– To njega pitajte, mister! Doduše, mislim da on ne može ništa kada je u pitanju privatan posed.

Dok je klimnuo glavom u znak zahvalnosti, ispio piće i lagano izašao napolje. Dakle, misteriozni neprijatelj mogao bi biti taj Volt Grin.

Samo što je zatvorio vrata, šanku je prišao drugi čovek. Sedeo je nedaleko od šanka sa šeširom u ruci i prilično glasno šištao kroz nos. Izgledao je zapušten i mirisao na balegu. Kada je Holidej izašao, on se u dva koraka nađe kod šanka.

– Šta je hteo ovaj čovek u crnom? – pitao je.

Pošto je osetio neprijatan miris, barmen se namršti.

– Šta hoćeš? – odbrusio je neljubazno.

– Pitao sam šta je stranac tražio? – ponovio je ovaj.

– A šta se to tebe tiče?

Čovek je hladnokrvno izvukao „kolt", zapeo oroz i gurnuo cev u barmenov stomak.

– Dakle?

Ovaj je zakolutao očima i prebledeo.

– On... raspitivao se za Hedveja i Rouza. Rekao sam da rade za mister Grina... Samo to, kunem se!

Čovek ga je odmerio dugim ispitivačkim pogledom, a onda sklonio „kolt".

Barmen je odahnuo.

Kada je siledžija izašao, zgrabio je flašu sa viskijem i dobro potegao.

* * *

Još izdaleka se videlo da ranč Bilija Apertona izgleda zaista jadno.

Holidej je jahao uz granicu obeleženu kočevima i iskidanom bodljikavom žicom. Međutim, njega u tom trenutku nije interesovao ni ranč ni Aperton već nešto treće.

Bunar Volta Grina koji mu je u kočiji pominjao Entoni Liton, jasno se video sa uzvišice. Bio je ograđen čvrstim oblicama i opkoljen gomilom izbačene zemlje.

Iskusni Džordžijanac je pogledom pažljivo pretražio okolinu ne bi li otkrio znak kakve klopke ili straže. No, koliko god da se trudio, nije mogao da otkrije ništa neobično. Bunar se nalazio na čistini, ispred malog šumarka i travnate visoravni.

Jahao je pravo tamo.

Desnu ruku držao je ispruženu i pod laktom osećao da ga dodiruje „kolt". Napredovao je polako, pretražujući očima svaki sumnjiv žbun ili brežuljak. Ni ovoga puta nije primetio ništa sumnjivo.

Posle nekog vremena je sjahao, ostavio Miga da čupka travu i uputio se prema bunaru. Ulaz je bio okrenut ka unutrašnjosti Grinovog imanja i Holideju odmah bi jasno zbog čega.

To uopšte nije bio bunar!

Bio je to najobičniji ulaz u podzemnu jamu, ulaz kakvi se prave pri otkopavanju neke rude. Zemljanim stepenicama se oprezno spustio dole, pregledajući zidove sa obe strane. Hodnik nije bio dug i završavao se blizu granice imanja, prema Apertonovom ranču. Dalje nije mogao, odnosno, nije smeo.

Ali, zašto je uopšte kopao?

Dok je kresnuo šibicu i prineo je zidu. Odmah je osetio vlagu pod prstima...

Međutim, ono što nije osetio shvatio je posle prvog pogleda. Bio je to zlatni odsjaj koji se jasno video uprkos slabašnom plamenu...

Dakle, u tome je bila stvar...

Krenuo je natrag. Dnevna svetlost ga je zaslepila, pa je za trenutak zastao kako bi privikao oči na promenu.

U tom času začuo je glas: – Ruke gore!

Krajičkom oka video je senke dvojice ljudi na ulazu. Naravno, znao je šta sledi pa je odmah odskočio u stranu i potegao. Bio je precizan kao i uvek: grmljavina revolvera najboljeg strelca Zapada izbacila je iz stroja obojicu napadača brže nego što su mogli i da zamisle. Brzo su nestali sa vidika, uz psovke i jauke.

Dok je uzdahnuo i pogledao nebo. Znao je da mora što pre iz ove rupe inače će ga u njoj sahraniti. Zato je iskočio napolje sa „koltom" u ruci i bacio se na zemlju. Odmah su odjeknuli pucnji pušaka i zrna su mu prozujala pored lica.

Dok se oslonio na laktove i pažljivo nanišanio. Još dvojici su puške bile odbačene ustranu. Pogođeni u ruke, teturali su se poljem, svakog trena očekujući metak u srce.

Izbacio je iz stroja četvoricu!

Ljudi su bili zapanjeni, još uvek ne shvatajući šta im se odjednom desilo. Imali su stranca na nišanu, samo da pritisnu oroz, a onda je iz niklovanih cevi bljunula vatra i oni su ostali čitavi, ali razoružani.

Stranac u crnom bio je pravi đavo u ljudskom obliku!

Naravno, Holidej nije oklevao. Hitro se bacio u sedlo, potapšao Miga po vratu i u galopu napustio posed Volta Grina.

Banditi su gledali za njim kao za utvarom.

* * *

Šerif iz Sonore Timi Krejn, dočekao je stranca u crnom sa podozrenjem, gotovo neljubazno. Bio je to čovek Dokove građe, ali malo stariji. Nosio je jednostavnu plavu košulju i uzane crne pantalone prebačene preko čizama sa kratkim sarama. Sa glatkog izbrijanog lica gledala su dva svetla, sumnjičava oka.

No, Holidej nije mario za to

– Zašto vas interesuje licitacija Apertonovog ranča? – pitao je šerif.

– Zar nadmetanje nije slobodno?

– Jeste, ali...

– Možda bih hteo da ga kupim.

Čuvar zakona ga sažaljivo odmeri.

– U Sonori niko ne može da se meri sa Voltom Grinom.

– U čemu? – odvrati Dok ironično. – U pucanju na prolaznike?

Šerifovo lice se ukoči.

– Prebacujete mi, možda? Ostavite se toga, mister. Vi ste samo stranac bez imena... Volt Grin je je ovom gradu dao mnogo. Sigurno je imao razlog što puca...

– U pravu ste – složio se Dok. – Ali recite mi iskreno: gde može biti Aperton?

– To niko ne zna. Siguran sam da nije živ. Ako je ubijen, teško će se otkriti ubica, jer vreme prolazi. Možda jednog dana...

– Možda i ranije, šerife – dobaci Džordžijanac.

– Ko ste vi?

– Zovem se Džon Henri Holidej. Ali to vam ne znači ništa.

Timi Krejn se gorko osmehnu.

– Znam više nego što mislite, Dok. Zato bih voleo da samo prespavate u Sonori.

Holidej se „tvrdo" osmehnu.

– To mi je dovoljno, šerife.

– I bez nereda – dobacio je Krejn. – Uhapsiću vas ako se budete kockali!

– Obećavam da ću biti dobar... dok me neko ne izazove.

– Nemojte reći ko ste i neće biti izazivanja.

Dok ga je nekoliko trenutaka ispitivački posmatrao.

– Moglo bi da se kaže kako me već izazivate, šerife. Zar ne osećate? – dodao je, dodirnuo rukom obod šešira i napustio kancelariju.

Napolju se spuštao sumrak.

* * *

Čak Merik je sa šestoricom ljudi stajao kraj Grinovog stola. Bili su obučeni za jahanje i naoružani. Ćutali su i čekali da Kep Jansen stigne iz grada.

Plavokosi Šveđanin uleteo je unutra bez kucanja i pozdrava.

Grin ga je oštro odmerio.

– Gde je? – upitao je muklo.

– Uzeo je sobu u „Zvezdi" – rekao je Kep. – Bio sam prisutan kada su on i šerif razgovarali.

– On i šerif? – naježio se Grin i pogledao u Merika. – O čemu su oni, đavola, razgovarali?

– Pa... šerif mu je napomenuo da ne dozvoljava kockanje, a on je odvratio da ide da spava. Kazao je da će sutra razmisliti o tome da li će ga poslušati ili ne.

Grin zadobova prstima po stolu. To je uvek činio kada je trebao da donese neku važnu odluku.

– Da li je otišao u sobu?

– Jeste, video sam – odgovorio je Kep. – Ostavio sam Keniga da motri na ulaz. Za svaki slučaj...

– Odlično si uradio – pohvalio ga je Grin i pogledao na džepni sat. – Skoro će ponoć. Mister Holidej je sigurno zaspao što je za nas mnogo bolje. Pripremićemo mu topao ispraćaj u pakao...

Čak Merik je istupio korak napred.

– Ja bih otišao samo sa dvojicom, šefe.

– Ne! – odsečno je odbio Grin. – Želim lično da se uverim da je mrtav! Do sada sam slao druge i on se uvek izvlačio. Sa mnom neće! Ne želim da mi se sutra umeša u posao...

– Ipak, ne smemo praviti buku...

– I nećemo! – obrecnuo se Grin. – Sve će biti obavljeno brzo i tiho. Možda je nešto otkrio kada je silazio u bunar, a možda i nije..... Zato hoću da ga ućutkam jednom zauvek!

Ali Čak nije odustajao.

– Ima nas mnogo, gazda. Neko će primetiti grupu na ulici i pitati se šta vaši kauboji u to doba rade u gradu.

– Neka se pitaju! – planuo je Grin. – Napravićemo takvu buku i pijanku u salunu da se Holidejevi jauci neće čuti do ujutru. A onda... onda će biti kasno.

Divljački sjaj u Voltovim očima pokazao je Meriku da su sva njegova nastojanja da gazdu učini razumnijim– uzaludna.

Bila je to najveća greška u životu Volta Grina.

Te noći on je na čelu svojih ubica pakleno grabio prema Sonori.

Sakriven među drvećem, Dok je sačekao da grupa protutnji pored njega, ostavljajući za sobom oblake prašine.

Sada je bio siguran da je čovek ostavljen da motri na njega, bio čovek Volta Grina. Iznenadio ga je dok je pred ulaznim vratima pripaljivao cigaretu. Hteo je da izvuče „kolt", ali Dok ga je udario u glavu jednom, pa još jednom... Tako onesvešćenog odvukao ga je u senku i tu i ostavio.

Tek kada je topot kopita zamro u noći, Džordžijanac je izašao iz šumarka i poterao Miga prema hacijendi. Zaustavio se pored zida na zapadnoj strani i neko vreme pomno razgledao okolinu. Poveo je konja malo niže, prema senci koju je pravilo granje drveća iza zida, rastući prema polju i nadnoseći se nad stazu. Onda je ustao, odupro se čizmama o sedlo i skočio...

Prstima je jedva dohvatio ivicu. Kratko je stajao tako ukočen, a onda se zanjihao što je jače mogao i nogama dohvatio produžetak ivice.

Neko vreme je ležao priljubljen uza zid i osluškivao.

Zatim je skočio dole.

– Ko je? – začuo se nečiji glas. Učinilo mu se da je vrlo blizu.

Pritajio se kod žbunja i čekao. Pošto nije znao koliko ima čuvara oko kuće, morao je da radi brzo i – tiho.

Ubrzo je spazio kako mu prilazi čovek sa puškom.

Uspravio se shvativši da nema vremena za bežanje.

Čovek je iznenađeno zastao.

– Ti si, Barte? – upitao je.

– Aha... – promrmljao je kockar idući mu u susret. – Imaš li šibicu?

– Imam. Ali, čekaj... – ustuknuo je ovaj. – Otkad pušiš...?

Džordžijanac je već bio kraj njega: odmah zatim kroz vazduh je sevnula drška „kolta" ukrašenog slonovačom i stražar se bezglasno strmoglavio u travu.

On ga odmeri i nastavi dalje; te noći se kockao životom. Išao je uspravan i miran, kao da prelazi rastojanje između svoga stola i šanka na kome ga čeka brendi. Drugačije nije mogao, jer bi svako šunjanje bilo sumnjivo, a čuvari bi pucali na najmanji šum. Ovako ih je dovodio u nedoumicu.

Novi čovek stajao je podno stepeništa koje je vodilo na veliku terasu. Mesec je zašao za oblak i Holidejevo lice je utonulo pod senku šešira.

– Stani! – povikao je stražar.

– Šalje me Grin – mirno je kazao Dok.

– Zašto?

– Potrebno mu je još ljudi.

– Još? A zašto nije poslao Merika? Ali ko si...

Iznenada i munjevito, Dok je levom rukom skrenuo cev njegove puške, a desnom mu pod nos poturio revolver.

– Da nisi pisnuo! – opomenuo ga je šapatom.

– Ko...ko si ti? Šta to...

Holidej ga gurnu na zid.

– Koliko ih još ima okolo? – upitao je.

– Ne znam... Neću da kažem...

Dok mu još jače pritisnu cev oružja na grlo.

– Govori... ili ću ti razneti grkljan!

– Trojica... Jedan je kod podrumske kapije... Dvojica su gore, u hodniku i na terasi...

– Zašto se čuva podrum?

– Ne... znam... tamo samo gazda ulazi... Uh! – jauknuo je, jer je u istom trenutku dobio žestok udarac u glavu i ostao da visi u Dokovom naručju. Ovaj ga je poduhvatio obema rukama i polako odvukao pod stepenišnu senku i posadio tako da izgleda kao da spava. Revolver i pušku bacio je u prvi žbun.

Sada se već polako šunjao uza zid.

Čuvar pored drvenih polukružnih vrata mirno je spavao što je Doku olakšalo posao. Snažno je lupio spavača po potiljku i jednostavno ga pomerio u stranu.

Vrata su bila na samom kraju kuće, uglavljena u zid. Spolja ih je učvršćivala velika čvrsta greda. Holidej ju je lako uklonio, a kada je hteo da otvori jedno krilo, vrata su jasno zaškripala.

Zastao je i oslušnuo. Izgledalo je da škripu niko nije čuo.To je bilo dobro jer mu je trebalo tačno toliko da se provuče i prođe. Vreme je letelo i morao je da bude brz.

Čim je ušao unutra osetio je zadah vlage i truleži. Nije smeo odmah da pali šibicu. Čizmom je pipao svaki stepenik posebno i rukom se pridržavao za zid.

Šta je to Volt Grin čuvao u podrumu, pod stražom, kada on nije bio tu? Možda opljačkani novac ili...?

Ili nešto sasvim drugo?

Upalio je šibicu, ali ju je ledena struja odmah ugasila. Ponovo ju je kresnuo i zaklonio plamičak rukom. Nalazio se skoro pri dnu. Sasvim dole video je neku vrstu zaravni od vlažne zemlje.

Dok je ugasio plamen i nastavio da silazi. Ponovo ju je upalio kada je osetio da je stupio na čvrsto tle. Žućkasta svetlost obasjala je mala, ali masivna vrata sa metalnom rezom.

Oslušnuo je...

Iza vrata kao da se čulo zveckanje metala, kao pokret psa vezanog lancem. Holidej je slušao priče kako neki ljudi na ovaj način drže posebnu vrstu pasa sve dok ne pobesne od gladi, a onda ih puštaju na begunce i neprijatelje.

Izvadio je „kolt" i rukom povukao rezu.

Zveket lanaca se utišao...

Polakao je odškrinuo vrata i... ništa se nije desilo. Dakle, pas nije bio u pitanju. Ponovo je kresnuo šibicu i pri slaboj svetlosti ugledao nečije zgrčeno telo pored kamenog zida. Visoko je podigao upaljeno palidrvce i namrštio se.

Nebesa! Tamo se nalazio čovek u lancima!

Šibica je dogorela i on je upalio drugu.

Uz ugla je do njega doprlo suvo kašljanje. Dok se stresao i zakoračio u memljiv sobičak. Čovek pred njim bio je savijen u klupko i zbunjeno treptao. Bio je postariji, mršav, prljave sede kose i brade, sa ogromnim tamnim kolutovima ispod očiju. Pored nogu okovanih u lance protrčao je pacov.

– Ko... ko ste vi? – čuo je Dok tanak prigušen glas.

Ponovo je upalio šibicu i osmotrio jadnog starca osetivši kako ga obuzima neverovatan bes.

– Da niste vi Aperton?

Stari je neko vreme ćutao.

– Ko ste vi? Da li ste došli da... da me ubijete?

– Ne – odvratio je Džordžijanac. – Došao sam da vas vodim napolje.

– Napolje? Kako...?

– Na vaš ranč. U slobodu.

Starac se još više skupi.

– Ne, ne! Vi... lažete! Vodite me u smrt!

– Ne brinite, odmah vas vadim odavde. Ja sam Dok Holidej.

– Dok Holidej... najzad... – prošaputao je starac.

* * *

Samo što je odložio metlu i stavio poslednju stolicu na sto, barmen u „Zvezdi" je začuo snažno kucanje na vratima.

– Zatvoreno je! – doviknuo je umornim glasom.

Istoga trena neko je nogom razvalio bravu i vrata su skoro iskočila iz ležišta.

Volt Grin je ušao prvi.

Barmen je prebledeo i mahinalno krenuo prema šanku.

– Nisam znao da ste vi, mister Grin – pokušao je da se opravda.

Grin je bacio kratak pogled prema spratu, a onda rukom pokazao da se smeste.

– Hoćemo da pijemo, Hač – kazao je obraćajući se barmenu. – Zato nam donesi sve što treba i upali lustere. Sklopili smo jedan dobar posao i hoćemo to da proslavimo.

Čuvši to, njegovi ljudi se nasmejaše. Volt Grin ih zadovoljno odmeri i pomilova prstenje na svojoj levoj ruci.

Na ulaznim vratima pojavio se Čak Merik.

– Našli smo Keniga – došapnuo je Voltu prilazeći.

– Keniga? – ponovi ovaj iznenađeno.

– To je čovek koji je ostao da pazi na Holideja.

– Da. I onda?

– Čovek je bio u nesvesti. Našli smo ga pod verandom. To znači da je Holidej nestao.

Volt Grin je prebledeo i skočio da stolice.

– Potražite ga! Odmah!

Merik je klimnuo glavom i dvojici najbližih dao znak da pođu za njim.

Grin se unervozio. Razmestio je ljude po salunu, a sam se šetao tamo – amo,

svaki čas dodirujući „kolt". Nije želeo da se nađe sa Holidejem licem u lice i iskreno se nadao da će Merik obaviti stvar umesto njega.

U salunu je vladala neprijatna, teška tišina puna zloslutnog iščekivanja.

Onda su se začuli koraci na spratu. Volt je prišao stepenicama očekujući dobre vesti. Posle nekoliko trenutaka Merik je zastao na vrhu stepenica i odmahnuo glavom:

– Nije u sobi!

– Nije? Nego gde je, dođavola? – zaurlao je Grin stežući pesnice.

Čak Merik je pogledao na desnu stranu – tačno prema Voltovom posedu.

Grin je shvatio i podigao ruku.

– Na konje! – povikao je.

Merik je strčao niz stepenice i svi su požurili napolje.

A tada su se ulazna vrata otvorila i pred njima se isprečio visok čovek u plavoj košulji i šerifskom zvezdom na grudima.

Šerif Timi Krejn je zauzeo stav, držeći šaku na dršci „kolta".

– Polako! – rekao je. – Svi ostajete ovde!

– Šta si rekao? – zaurlao je Grin i pošao prema njemu.

Ali, zastao je kao ukopan. Cev šerifovog revolvera bila mu je uperena pravo među oči.

– Šta to znači, Krejne? – upitao je. – Ja žurim...

– Zbog čega? – hladnokrvno je upitao šerif. – Ako mislimo na istu stvar, onda nema potrebe da jašete...

Grin i Merik izmenjaše poglede.

– Budite jasniji, šerife – dobacio je Čak.

– Imate posetu, mister Grin.

– Posetu?

– Tačno. Jedan čovek želi da vas vidi. Tu je napolju, pred vratima.

– Holidej? – ohladio se Grin.

– Nije Holidej tamo – „prosuo" se po banditima metalno hladan Dokov glas – već ovde!

Svi su se okrenuli kao opareni.

Čovek iz Džordžije stajao je kao duh na vrhu stepeništa, lako raskoračen, sa rukama prekrštenim na grudima. Lice mu se nalazilo u senci, a oskudna svetlost osvetljavala mu je figuru od ramena naniže.

Volt Grin bi najradije pobegao, ali nije imao kud. Zato se zaklanjao iza Merika.

– Doveo sam vam nekoga, mister Grin – kazao je i povukao se malo natrag, prema vratima.

Volt Grin je bio kao gromom pogođen. Iskolačio je oči i ukopao se u mestu.

Čak Merik koji je stajao malo ispred njega osetno je prebledeo. Ostali su zapanjeno buljili u priliku na vratima kao da vide avet.

Doduše, stari Bili Aperton je zaista ličio na avet. Ušao je vukući za sobom lance, prljav, odrpan i zarastao u kosu i bradu. Na svaki zveket lanaca Volt Grin bi trepnuo i vidljivo se trgao kao da ga neko bode tankim nožem.

Tišina u salunu prosto se mogla opipati.

Onemoćali i izgladneli Bili Aperton, rančer za koga je Sonora mogla da se

zakune da je mrtav, ispružio je prema Grinu svoju tanku ruku.

Grin je ustuknuo i zavapio: – Neeee!

Čak Merik je pružio ruku prema oružju.

– Ne bih to pokušao, plavokosi! – presekao ga je Holidejev glas.

Ovaj se polako okrenuo.

– Meni si to rekao?

Volt Grin je zavukao ruku pod kaput.

– Bez pucnjave, gospodo! – presekao ih je šerifov glas. – Svi ćete predati oružje!

– Šalite se, šerife! – ubacio se Grin. – Sa kakvim pravom mi se tako obraćate? I kakve veze ja imam sa Apertonom?

Timi Krejn se zagledao u najbogatijeg čoveka u Sonori. Sada su i njemu neke stvari postale jasne.

– Rekao sam da svi predate oružje – izjavio je oštro. – Imam svedoka koji će mnogo toga ispričati na sudu, mister!

Grin je prebledeo i pogledao u Merika. Ovaj je to shvatio kao znak i hitro potegao revolver.

Ali sa vrha stepeništa oglasio se „kolt" Doka Holideja. Džordžijanac je pucao sejući paniku među Grinovim momcima.Vatra iz niklovane cevi nije imala milosti, a hici koji su prštali okolo nisu birali mesta. Ljuti barutni dim peo se prema tavanici i ujedao za oči. Banditi su padali, sudarali se među sobom, a oni koji su stigli da pucaju, više nisu videli Džordžijanca na stepeništu.

On je sada bio dole.

Volt Grin je konačno ispod kaputa izvukao svoj „lajting" tražeći priliku da ustreli Apertona. Ležao je iza jednog prevrnutog stola za kockanje i čekao.

Šerif Timi Krejn je ispucao sve metke u gomilu koja se pred njim povijala, gurala, urlala...

Zatim je zavladala tišina.

Svuda po salunu ležali su mrtvi i ranjeni.

Volt Grin se osvrnuo oko sebe i, obuzet paničnim strahom, zaključio da je ostao sam. Merik je jednostavno nestao!

– Izlazi, Grine! – začuo je oštar šerifov glas.

– Nikada! – odvratio je ovaj, skrivajući glavu iza stola.

– Onda ja dolazim po tebe! – dobacio mu je šerif.

Međutim, Volt nije sačekao da mu šerif priđe. Iznenada je iskočio i podigao revolver.

Odjeknuo je prasak i „lajting" iz Grinove ruke odleteo je čak u suprotni ugao. Zabezeknuti lupež pogledao je u svoju šaku, a onda prema pravcu odakle je doleteo taj čudesni hitac.

Tamo je stajao Dok Holidej.

Džordžijanac ga je pogledao, onda se okrenuo na drugu stranu.

– Imaš li pušku? – upitao je barmena koji je provirivao iza šanka

– I... imam – odvratio je Hač.

– Onda je uzmi i drži ove ubice na nišanu – dobacio mu je Dok pošavši prema vratima.

– Ra... razumem!

– Kuda ćete, Holideje? – povika šerif za njim.

– Po Meriķa – objasnio je ovaj i izašao.

* * *

Čak Merik je grozničavo praznio Voltovu kasu i iz čeličnih pregrada žurno trpao u bisage svežnjeve novčanica.

Sve momke koje je zatekao na ranču poslao je u Sonoru da se nađu Grinu pri ruci. Tako je ostao sam pa je mogao nesmetano da radi. I dok se gužva u gradu stiša, on će već biti daleko. Nameravao je da pobegne na jug negde se sakrije i mirno uživa trošeći opljačkani novac.

Kada je sve „počistio", ugasio je lampu i soba je utonula u tamu. Ipak, mesečina koja je provirivala kroz prozor omogućavala je da se nazru osnovne konture. Čak Merik zadovoljno udahnu i zgrabi bisage.

Jako mu se žurilo.

Baš u tom trenutku Džordžijanac je otvorio vrata i ugledao revolveraševu priliku na sredini sobe. Kao ukleta, prilika čuvenog kockara jasno se ocrtavala u ramu velikih vrata od teškog, skupocenog drveta.

Čak Merik je polako spustio torbu, a onda „krenuo" rukom ka bedru.

Zaglušujuća buka „koltova" i narandžasti plamenovi...

Sve je trajalo nekoliko sekundi, a onda se utišalo.

Mesečina je, kao bela čipkasta zavesa, pala preko opruženog tela Čaka Merika...

* * *

Šerif Timi Krejn je uzalud čekao Holidejev povratak.

Kada je sutra ujutro sa nekoliko dobrovoljaca odjahao na Grinov posed, našao je mrtvog revolveraša u sobi. Bisage sa novcem ležale su pored njega, kao nadgrobni spomenik.

Holideju se zameo trag, Jednostavno je nestao.

Ipak, posle njega je ostala još jedna priča, jedna legenda...

KRAJ

SVAKOG MESECA

KOMPLET: 40 SVESKI

MARKETPRINT

POTRAŽITE NAŠA REDOVNA IZDANJA

informacije na telefon:
021 443 400

ISSN 0353-0000
00530
9 770353 000002